

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ TUTANAK DERGİSİ

102 nci Birleşim

22 Nisan 1982 Perşembe

İÇİNDEKİLER

	Sayfa		Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	566	3. — Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuşmazlıkları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/50; M. G. Konseyi : 1/339) (D. Meclisi S. Sayısı : 53; M. G. Konseyi S. Sayısı : 374)	584:587
II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ	567	4. — Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/141; M. G. Konseyi : 1/369) (D. Meclisi S. Sayısı : 108; M. G. Konseyi S. Sayısı : 397)	587:588
1. — Sabri Atay Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/5; M. G. Konseyi : 3/172) (D. Meclisi S. Sayısı : 77; M. G. Konseyi S. Sayısı : 398)	567:568		
2. — 2556 Sayılı Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (1/262) (S. Sayısı : 399)	568:584		

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

14 Nisan 1982 Çarşamba

Üç oturum yapılan bu birleşimde :

Sayıştayda açık bulunan üyelikler hakkında Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği tezkeresi (3/169) ile;

1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin (1/351) (S. Sayısı : 396),

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 81 inci Maddesinin İkinci Bendinin Değiştirilmesi Hakkında (1/288) (S. Sayısı : 319) kanun tasarıları ve

2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/89) (S. Sayısı : 393);

Kabul edildi.

1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair (1/365) (S. Sayısı : 395),

6831 Sayılı Orman Kanununun Değişik 34 üncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında (1/347) (S. Sayısı : 392),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Konferansı Örgütü Arasında İslam Ülkeleri İstatistik, Ekonomik ve Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezinin Ankara'da Kurulması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair (1/346) (S. Sayısı : 376),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Konferansı Örgütü Arasında İslam Tarihi, Sanatı ve Kültürü Araştırma Merkezinin İstanbul'da Kurulması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair (1/350) (S. Sayısı : 391),

«Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme»ye Türkiye Cumhuriyetinin Katılmasının Uygun Bulunduğu Hakkında (1/340) (S. Sayısı : 375) kanun tasarıları ile

Adli Tıp Kurumu Kanunu Tasarısı (1/221) (S. Sayısı : 278 ve 278'e 1 inci Ek) ve

Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkındaki 2253 Sayılı Kanunun İlgasına Dair Kanun Teklifinin reddine dair Adalet Komisyonu Raporu da (2/87) (S. Sayısı : 381);

Kabul olundu.

1730 Sayılı Yargıtay Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı (1/363) (S. Sayısı : 394), Yargıtay Kanununun tamamının düzenlenmesi için yeniden incelenmek üzere Komisyona geri verildi.

Gelecek toplantının yapılacağı gün ve saatin sonradan tespit edileceği belirtilerek birleşime saat 17.48'te son verildi.

Necdet ÜRÜĞ

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.00

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Devlet Başkanı, Genelkurmay ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (K.K.K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv.K.K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz.K.K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J.Gn.K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — Millî Güvenlik Konseyinin 102 nci Birleşimini açıyorum.

II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — Sabri Altay Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu (D. Meclisi : 3/5; M. G. Konseyi : 3/172) (D. Meclisi S. Sayısı : 77; M. G. Konseyi S. Sayısı : 398) (1)

BAŞKAN — Gündemimize göre, kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesine başlıyoruz.

Gündemin birinci sırasında, Sabri Altay Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu yer almaktadır.

Bu Rapor ,398 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

Adalet Komisyonu Başkanı ve Bakanlık temsilcileri yerlerini almışlardır.

Ölüm cezasının yerine getirilmesine dair Başbakanlık Tezkeresi ve Danışma Meclisince hazırlanıp kabul edilen metin Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonunda görüşülmüş ve aynen kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Evvla Komisyon Başkanı arkadaşımızın rapor hakkında bize bilgi sunmasını rica ediyorum.

Buyurun.

HÂKİM KIDEMLİ ALBAY FAHRETTİN AKSAY (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, hükümlü Sabri Altay, anne ve babası Almanya'da çalışmakta olan Sevim Özal isimli bir kızla ilişki kurarak, 1,5 yıl süreyle münasebetini devam ettirmiş ve bu kızla evlenebilmek için karısı Meliha'yı öldürmeye karar vermiştir.

Önce tabanca temin edip, kızın evinde gizlemiş ve evvela kızı öldürmesini istemiş; kabul edilince, plan yapmıştır.

24.8.1974 tarihinde köyün kahvesinde oturup, işi olduğunu, iki gün Sakarya'da kalacağını söylemiş ve kahve önünden dolmuşa binip Sakarya'ya gitmiştir. 25.8.1974 günü geçesi saat 01.00'de bir taksi ile köye gelip pencereden evine girmiş, karısının karın boşluğuna müteaddit defa yumrukla vurup bayıltmış, elbiselerinin önünü parçalamış, evde altınların bulunduğu sandığı karıştırmış ve karısının başına 7.65 çaplı tabanca ile dört kurşun sıkıp öldürmüş, olaydan sonra aynı taksi ile Sakarya'ya dönmüştür.

Bu olayla ilgili olarak Sakarya Ağır Ceza Mahkemesinde, 17.9.1975 tarihinde hükümlüye ölüm cezası verilmiş ve 18.12.1975 tarihinde de Yargıtay 1 inci Ceza Dairesince karar onaylanmış olmasına rağmen, Başbakanlık Tezkeresi 1975'ten bugüne kadar Meclis komisyonlarında, politik mülahazalarla bekletilmiştir.

Danışma Meclisinden gelen metnin Komisyonumuzca aynen benimsenmiş olduğunu arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Adalet Bakanlığı Temsilcisi arkadaşımızın bir söyleyeceği var mı?..

KEMALETTİN ALIKÂŞIFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Yok efendim.

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yoktur.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 398 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

**Sabri Altay Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine
Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Yargıtay 1 inci Ceza Dairesinin 18.12.1975 gün ve Esas 1975/3220, Karar 1975/4065 sayılı ilamıyla kesinleşen, Sakarya Ağır Ceza Mahkemesinin 17.9.1975 gün, Esas 1975/35, Karar 1975/231 sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450 nci maddesinin 3 ve 4 numaralı bentleri uyarınca ölüm cezasına mahkûm edilmiş bulunan, sicilli nüfusta Hendek İlçesinin Aşağıçalıca Köyü, hane 18, cilt 8, sayfa 131'de kayıtlı Mehmet Emin oğlu Ayşe Şerife' den olma, 25.10.1945 doğumlu Sabri Altay hakkındaki işbu ölüm cezası yerine getirilir.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — 2556 Sayılı Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (1/262) (S. Sayısı : 399) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin ikinci sırasına geçiyoruz.

İkinci sırada, 2556 sayılı Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu yer almaktadır.

Bu rapor, 399 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

(1) 399 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

Adalet Komisyonu Başkanı ve Bakanlık temsilcileri yerlerini almışlardır.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum ve ilk sözü Komisyonu Başkanı arkadaşımıza bırakıyorum.

Buyurun Başkaynak.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, yüksek malumları olduğu üzere, Anayasamızın 133 üncü maddesi mahkeme bağımsızlığından, 134 üncü maddesi de hâkim teminatından söz etmektedir.

Hükümet, halen yürürlükte bulunan Anayasanın bu ilgili maddelerinden de esinlenerek, 16.10.1981 gün ve 101/938 sayılı Tezkere ile «Hâkimler Savcılar Kanunu» ismi altında bir kanun tasarısı sevketmiş bulunmaktadır.

Kanun tasarısı, Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğince Komisyonumuza havale edilmiş; Komisyonumuz, ilgili Bakanlığın temsilcileriyle müştereken bir toplantı yapmış bulunmaktadır.

Yine yüksek malumları bulunduğu üzere, yargının Anayasadaki yerinin ne olacağı, bugün için tartışma veya inceleme mevzuudur. Halen Kurucu Mecliste bulunan Anayasada yargının yeri tespit edilmeden böylesine bir yasa çıkarılması, ileride ilkelere ve prensiplerde değişikliği gerektireceğinden Komisyonumuzca şimdilik uygun bulunmamıştır. Ancak, ne var ki, bu arada Danıştay Kanunu, Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve vergi kanunları çıkarılmış, Hâkimler Kanununda bazı değişiklikler yapılmış, Hâkimler - Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu çıkarılmıştır. Elimizde bulunan ve 1934 yılında çıkarılan Hâkimler Kanunu bu ihtiyacı karşılamamaktadır.

Bu nedenleri dikkate alan Komisyonumuz, Hükümet tarafından 130 madde olarak sevk edilen kanun tasarısının sade ve sade idarî yargı hâkimleriyle ilgili kısımlarını ele almayı, geri kalan metinleri, Anayasadaki düzenlemelerde yargının yeri tespit edildikten sonra gündeme getirmeyi derpiş etmiş bulunmaktadır. O nedenle, yüksek huzurunuzda 20 maddelik bir kanunla gelmiş bulunuyoruz.

Hâkimliğe giriş koşulları, hâkimlikte yükselmeler, hâkimlikteki cezalar, hâkimlerin ve savcılarının sınıfları, atama sistemleri düzenlenmiş ve özellikle de idarî yargı hâkimlerinin hangi sistem içerisinde, hangi ilkelere bağlı olarak yasada yer alacağı tanzim edilmiş oluyor.

Maddelere geçince zaten gerekli izahatı vereceğiz. Kısaca maruzatım bundan ibaret olacaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Tasarının tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

2556 Sayılı Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2556 Sayılı Hâkimler Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 1. — Adaylık dönemini geçirip bu kanundaki koşullara uygun olarak ehliyetini kanıtlamış olmadıkça, hiç kimse hâkimlik ve savcılığa atanamaz.

Yetmişinci madde hükmü saklıdır.»

BAŞKAN — Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yoktur. Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterinin bu konuyla ilgili bir önergesi var; okutuyorum :

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Necdet ÜRUĞ

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Madde 1. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun adı ve aynı Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Hâkimler ve Savcılar Kanunu

Madde 1. — Adaylık dönemini geçirip bu kanundaki koşullara uygun olarak ehliyetini kanıtlamış olmadıkça, hiç kimse hâkimlik ve savcılığa atanamaz.

Yetmişinci madde hükmü saklıdır.

BAŞKAN — Komisyonumuzun bu konudaki düşüncesi nedir?

HAKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, önergeye aynen katılıyoruz.

Yüksek malumları, bu tasarının içerisine sadece hâkimleri değil, savcılarının statülerini de belirleyecek özel hükümler konmuş bulunmaktadır. Yalnız hâkimlere hitap etmediği için, adının «Hâkimler Kanunu»

tarzında değil, «Hâkimler ve Savcılar Kanunu» tarzında düzenlenmesi öngörülmüştür.

1 inci madde, halen Komisyonumuzun getirdiği metnin aynıdır; hiçbir değişikliği yoktur.

Komisyonumuzun da benimsemiş olduğu bu 1 inci maddeden maksat şudur : Eski yasada «müddeiumu-mî» deyimi vardır. 2556 sayılı Kanunda «müddeiumu-mî» deyimleri, devamlı olarak, adliye hizmet veren savcılara teşmil edildiği için ve adliye savcılarının na geldiği için; «savcı» deyimi ise, idarî yargıda da bugün için müesses bir düzen olduğundan, 1 inci madde o tarzda değiştirilmiştir.

Maddelerde herhangi bir değişiklik yapılmaması için, tek metin olarak düzenlenmek mecburiyeti hâsıl oldu. Hem başlığı değiştirmek, hem de 1 inci maddeyi aynen tekrarlamak suretiyle bundan sonraki maddelerde de herhangi bir teselsüle ihtiyaç olmadan metin aynen benimsenirse, madde numaraları değişmeyecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN — Adalet Bakanlığımızın görüşü nedir?

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, olduğu gibi katılıyoruz.

Şöyle arz edeyim : Cumhuriyetin ilanından sonra ilk defa 20 Mart 1926'da 766 sayılı Kanun kabul edildi. Aradan geçen sekiz yıllık zaman içerisinde konu silbaştan ele alındı ve bu sefer de, 7.4.1934 yılında Hâkimler Kanunu kabul edildi. Ancak, gerek personel hukuku alanındaki gelişmeler, gerek Anayasa hukuku alanındaki gelişmeler, bu kanunun yeni baştan ele alınması gerektiği neticesini ortaya koydu. Hükümetimizce Yüce Konseye sunulan tasarının başlığı da «Hâkimler ve Savcılar Kanunu» olarak düzenlenmiş bulunmaktadır.

Bu açıklama ve anlayış içerisinde, Hâkimler Kanununun adının «Hâkimler ve Savcılar Kanunu» olarak değiştirilmesine ve 1 inci maddenin aynı zamanda idarî yargıda çalışan hâkim adaylarını da kapsayacak şekilde düzenlenmesine katılıyoruz.

Saygıyla arz ederim.

BAŞKAN — Yalnız, biz şimdi, 2556 sayılı Hâkimler Kanununun bazı maddelerini değiştiriyoruz ve buna bazı ek geçici maddeler ekliyoruz.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Onun başlığı değişecek efendim.

BAŞKAN — Kanun numarası yine 2556 olacak.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Evet.

BAŞKAN — Kanunun adı «2556 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu» olarak değişikiştir.

KEMALETİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim, numarası aynı; fakat başlık, «2556 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu» olacak.

BAŞKAN — Öyle olacak. Ancak, «Hâkimler ve Savcılar Kanunu» ifadesi madde 1'den evvel kenar başlığı gibi oldu.

KEMALETİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Şimdi o ortaya gelecek efendim.

BAŞKAN — Kenar başlığı değildir bu.

KEMALETİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Evet, maddenin kenar başlığı değildir efendim. Tabii, o, öyle bir yazım şekli oluyor; dolayısıyla, tasarının başlığı «2556 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» oluyor.

BAŞKAN — Öyle mi olsun, yoksa gene yukarı, «2556 sayılı Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» olarak bırakılıp, «Madde 1. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun adı, Hâkimler ve Savcılar Kanunu Olarak Değiştirilmiştir» diye değiştirilip, alt satırda «Adaylık dönemini geçirip...» diye 2 nci fıkra olarak devam etmesi mi lazım? Yani bu «Hâkimler ve Savcılar Kanunu» ifadesi madde 1'in içine mi girsin yoksa, yukarıda mı kalsın?

KEMALETİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, arz edeyim.

Sayın Komisyon Başkanımızın da ifade ettiği gibi, maddelerde bir değişiklik yapılmaması için bu yol tercih edildi. Aslında, daha başlangıçta, bir çerçeve maddeyle «Madde 1. — Hâkimler ve Savcılar Kanununun Adı Aşağıdaki Şekilde Değiştirilmiştir» denebilirdi; ama biz, her ikisini birlikte düzenleyebilmek için birleştirdik.

BAŞKAN — O şekilde daha doğru.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Aynı maddeye başka bir konunun ithali biraz sunilik yaratmış.

BAŞKAN — Maddelerin numarasını değiştirmek mühim değil.

KEMALETİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Hiçbir maddede madde başlığı yok efendim; diğer kanunlarda vardır; fakat bunda yok.

HAKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Yeni bir öneremiz var Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Bu durumda önergenizi geri alıyor, yerine yeni bir önerge veriyorsunuz.

HAKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Evet efendim.

BAŞKAN — Birinci önergeyi geri alıyor, yerine ikinci önergeyi veriyorlar. Yeni önergeyi okutuyorum :

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Necdet ÜRUĞ

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Madde 1. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun adı «Hâkimler ve Savcılar Kanunu» olarak ve aynı Kanunun 1 inci maddesi de aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 1. — Adaylık dönemini geçirip bu kanundaki koşullara uygun olarak ehliyetini kanıtlamış olmadıkca, hiç kimse hâkimlik ve savcılığa atanamaz. Yetmişinci madde hükmü saklıdır.

KEMALETİN ALİ KÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — İsim değişikliği çerçeve maddede kaldı; asıl 1 inci madde de değişiklik yapılmadı.

BAŞKAN — Sadece çerçeve madde değişmiş oldu.

Bu önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yoktur.

Şimdi okunan bu son önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci madde son okunduğu şekliyle kabul edilmiş oldu, ona göre düzeltilsin efendim.

Genel Sekreterliğin bir önergesi daha var, okutuyorum :

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kanun Tasarısının başlığının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve talep ederim.

Necdet ÜRUĞ

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

2556 sayılı Hâkimler Kanununun Adı ile Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Tasarının adı «Hâkimler ve Savcılar Kanunu» tarzında idi; tasarıdaki adının da değiştirilmesi gerekiyor.

BAŞKAN — Bu önerge üzerinde söz almak isteyen?.. Yoktur.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının başlığı, «2556 sayılı Hâkimler Kanununun Adı ile Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» olacaktır.

2 nci maddeyi okutuyorum efendim :

MADDE 2. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 3. — Adaylığa atanabilmek için :

1. Türk Vatandaşı olmak,
2. Giriş sınavının yapıldığı yılın Ocak ayının son günü itibariyle lisans ve lisansüstü (Master) öğrenimini yapmış olanlar için otuz, doktora öğrenimini tamamlamış olanlar için otuzbeş yaşını bitirmemiş olmak,

3. Adli yargı adayları için; hukuk fakültesinden mezun olmak veya yabancı bir hukuk fakültesini bitirip de Türkiyedeki hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden sınava girip başarı belgesi almış bulunmak,

İdarî yargı adayları için; hukuk veya hukuk bilgisine programlarında yer veren Siyasal Bilimler, İdarî Bilimler, İktisat ve Maliye alanlarında en az dört yıllık yüksek öğrenim yapmış veya bunlara denkliği Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilmiş yabancı öğretim kurumlarından mezun olmak,

4. Kamu haklarından yasaklı olmamak,

5. Askerlik durumu itibariyle; askerlikle ilgili bulunmamak veya muvazzaflık hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedeğe geçirilmiş olmak,

6. Hâkimlik ve savcılık görevlerini sürekli olarak yurdun her yerinde yapmasına engel olabilecek vücut ve akıl hastalığı veya sakatlığı, alışılmışın dışında çevrenin yadırgayacağı şekilde konuşma ve organlarının hareketini kontrol zorluğu çekmek gibi özürli durumları bulunmamak,

7. Taksirli suçlar hariç olmak üzere, ağır hapis veya üç aydan fazla hapis ya da affa uğramış olsa

bile zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı bir suçtan dolayı hürriyeti bağlayıcı ceza ile hükümlü bulunmamak ya da yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı bir suçtan veya taksirli suçlar hariç olmak üzere üç aydan fazla hürriyeti bağlayıcı ceza gerektiren bir fiilden dolayı soruşturma veya kovuşturma altında olmamak,

8. Yazılı yarışma sınavı ile mülakatta başarı göstermek,

9. Sarhoşluk, kumar oynamak veya kumar oynamak gibi hâkimlik ve savcılık mesleğine yaraşmaz tutum ve davranışlarda bulunmamış olmak, Şarttır.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?..

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, aday hâkimliğe atanabilmek için, Türk vatandaşı olmak, giriş sınavını kazanmış bulunmak ve özellikle adli hâkim olmak için sade ve sade hukuk fakültesini veya yabancı ülkelerde hukuk fakültesini bitirmiş ise, Türk hukuk fakültesinde fark dersi vermek koşulu getiriliyor. İdarî yargıda bu iş istenmiyor. Yalnız, gerek Türkiye'de, gerekse yabancı ülkelerde programlarında özellikle hukuk bilgisine yer veren siyasi bilimler, idarî bilimler, iktisat ve maliye alanlarında en az 4 yıllık öğrenim görmüş olmayı şart koşuyor. Değişiklik sadece burada. Zaten daha önce kabul buyurduğunuz 2576 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi de bu koşulları getirmişti. Onun dışındaki ilkeler halen yürürlükte bulunan kanun metninde aynen vardır.

Ancak, burada konuyu biraz daha geniş tutmak şartıyla, özellikle ağır hapis cezası alanlar veya 3 aydan fazla hürriyeti bağlayıcı ceza alanlar veya zimmet, ihtilas, irtikâp gibi yüz kızartıcı suçlardan mahkûm olanlar ve - bir yenilik getiriyor oraya - bunlardan dolayı hakkında soruşturma açılmış bulunanlar dahi, aday olamayacaklar.

Bir de bunun dışında tekrardan, stajları bittikten sonra bir yazılı imtihan şartı getiriyor ki, eski metinde yoktu. Türkiye'de hâkimlik ve savcılıkta kusurlu görülen kumar oynamak, içki içmek gibi davranışlarda da bulunmamış olmayı şart getiriyor.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

2 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim?.. Yok.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 5. — Adaylık süresi iki yıldır. İhtiyaç vukuunda bir yıllık staj süresini bitirmiş olan adayları hâkim ve savcılığın üçüncü sınıfına ayırmaya Adalet Bakanı yetkilidir. Ancak, iki yıldan az adaylık yapanların geri kalan süreleri mesleklerinde geçecek yükselme süresine ilave edilir.

Avukat adaylarının mahkemelerde yaptıkları stajlar hâkim adaylığında geçmiş sayılır.

Adli yargı adayları stajlarını; adliye mahkemelerinde, Cumhuriyet savcılıklarında, icra dairelerinde ve sorgu hâkimliklerinde, idarî yargı adayları stajlarını; bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde yaparlar. Ankara'daki adayların ayrıca, yönetmelikte belirlenecek süre ile ilgisine göre Yargıtay ve Danıştayda staj yapmaları sağlanır.

Adaylar gördükleri bütün işlerden dolayı asıl görevliler gibi sorumludurlar.»

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz isteyen var mı?..

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, adli yargı hâkim adayları için hiçbir değişiklik getirmiyor; sadece idarî yargı hâkim adayları için özellik arz ediyor. Bunlar da Danıştayda, bölge idare mahkemesinde, idare mahkemesinde ve vergi mahkemelerinde stajlarını tamamlayacaklar. Bunlar da adli hâkimler gibi iki yıllık bir staja tabi olacaklardır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Gereğinde bir yıl da olabilir.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Evet, bir yıl da olabilir.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde başka söz almak isteyen?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 4. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 6. — Stajını tamamlayan ve mesleğe kabule mani bir hali görülmemiş olan adayların, Adalet Bakanlığınca adli ve idarî yargı teşkilatlarının ihtiyaçları göz önünde bulundurularak tespit edilecek görevleri ve görev yerleri Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yapılacak ad çekme suretiyle belirlenir.»

BAŞKAN — 4 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 5. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 11. — Her adayın vazifesini yapmakta gösterdiği kabiliyet ve başarı ile görevine bağlılığı ve ahlaki gidişine ait bilgiler, çalıştığı daire amirleri tarafından o dairedeki staj süresinin sonunda düzenlenip mensup olduğu Adalet Komisyonuna verilecek belgeler ile Adalet Komisyonunun mütalaasından ve adalet müfettişlerinin raporlarından alınır.

Yukarıdaki fıkrada gösterilen merciler bu husustaki kanaat ve mütalaalarını Adalet Bakanlığınca hazırlanacak fişlere yazarlar.»

BAŞKAN — 5 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?..

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, bir adayın iki yıllık süre içerisinde nerelerde staj yapacağını, nerelerden sicil alacağını ifade ediyor.

Özellikle üç yerden sicil alacak. Evvela, staj yaptığı mahkemelerin hâkimliklerinden ve savcılıklarından; ikincisi, mensup olduğu adalet komisyonu başkanlığından; üçüncüsü de, kendilerini denetleyen müfettişlerin raporlarından. Bunlar hakkında bir fiş düzenlenerek Adalet Bakanlığına gönderilecek; hâkim veya savcı olup olamayacaklarına Hâkimler Savcılar Yüksek Kurulunca karar verilecek ve «hâkim olabilir» kararından sonra gerekli atama işlemine tabi tutulacaklardır.

BAŞKAN — 5 inci madde üzerinde başka söz almak isteyen?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum :

MADDE 6. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 17. — Hâkimlik ve savcılık mesleği; üçüncü sınıf, ikinci sınıf, birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıf olmak üzere dört sınıfa ayrılır.»

BAŞKAN — 6 ncı madde üzerinde söz almak isteyen?

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, yürürlükteki metinde hâkimlik ayrı bir sınıf, savcılık ayrı bir sınıf olarak düşünülmüş; 1 sayılı cetvele hâkimler, 2 sayılı cetvele savcılar ithal edilmişti. Şimdi ikisini bir bütün olarak ele almak için hâkimler eskiden olduğu gibi üçüncü sınıf, ikinci sınıf, birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıf olarak mütalaa edilmiştir. İlişik cetvel okunduğunda, her sınıfın atanabileceği unvan verilerek ifade edilmekte olduğu görülecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN — 6 ncı madde üzerinde başka söz almak isteyen?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 7. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 18 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 18. — Adli yargı hâkimliği ile Cumhuriyet Savcılığının sınıf, derece ve görev unvanları bu Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir.»

BAŞKAN — (1) sayılı cetveli okutuyorum :

(1) SAYILI CETVEL

Sınıf	D.	Unvan
3. Sınıf	8	Hâkimlik Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
3. Sınıf	7	Hâkimlik Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
3. Sınıf	6	Hâkimlik Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
2. Sınıf	5	Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı Cumhuriyet Savcılığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği

Sınıf	D.	Unvan
2. Sınıf	4	Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı Cumhuriyet Savcılığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	3	Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı Cumhuriyet Savcılığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	2	Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı Cumhuriyet Savcılığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	1	Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı Cumhuriyet Savcılığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği
		Birinci sınıfa ayrılmış 2 ve 1 Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı Cumhuriyet Savcılığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği Daire Başkanlığı Genel Müdür Yardımcılığı Teftiş Kurulu Başkan Yardımcılığı

Sınıf	D.	Unvanı
Birinci sınıf	1	Yargıtay Birinci Başkanlığı Yargıtay Birinci Başkan Vekilliği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Vekilliği Yargıtay İkinci Başkanlığı (Daire Başkanlığı) Yargıtay Üyeliği Adalet Bakanlığı Müsteşarlığı Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Adalet Bakanlığı Genel Müdürlüğü

BAŞKAN — 7 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?..

Buyurun Sayın Başkaynak.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Bu 3 üncü sınıf hâkimler, 8, 7 ve 6 nci derece devlet memuru sayılıyorlar. Bunların atanabileceği yer, hâkimlik ve Cumhuriyet savcı yardımcılığıdır, 2 nci sınıf ise; 5, 4, 3 ve 2 nci derecedeki memurları kastediyor. Yani; «memur» derken, bu dereceden maaş alan hâkimleri kastediyorum. 5 inci dereceye geldikleri zaman memuriyetlerinin maaş derecesi; Yargıtay Tetkik hâkimliği, Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı, yani Yargıtaydaki savcı yardımcılıklarına, Cumhuriyet Savcısı olabiliyorlar -yardımcı değil- bakanlık tetkik hâkimliği ve adalet müfettişliği başlıyor, diğerinden ayrılıyor.

4 üncü, 3 üncü ve 2 nci dereceye geldikleri zaman, mahkeme başkanlığı başlıyor bu defa. Diğerleriyle aynı, müşterek hizmetleri var, hiçbir değişiklikleri yok.

2 nci sınıfın 1 inci kademesine geldiklerinde, hiçbir farklılıkları yok yine. 1 inci sınıfa ayrılmış olanların zaten 1 inci ve 2 nci dereceden maaşları oluyor. Burada demin saydığımız tetkik hâkimliği, savcılık, hâkimlik hepsini yapmakla beraber, 1 inci, 2 nci dereceden maaş alıyor ve 1 inci sınıfa da ayrılmışlar ise, eski memuriyetlerine, eski unvanlarına ilaveten, daire başkanı olabiliyorlar, genel müdür yardımcısı olabiliyorlar ve teftiş kurulu başkan yardımcısı olabiliyorlar.

Bu derecedekiler, 1 inci sınıfa geldikleri zaman, ya yüksek mahkeme hâkimi olacaklar veyahut da Bakanlığın üst düzeydeki yöneticisi müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel müdür olacaklardır. Başka bir değişiklik yok.

BAŞKAN — Evet.

Başka efendim, 7 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yoktur.

7 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 8. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 19. — İdarî yargı hâkimliği ile savcılığının sınıf, derece ve görev unvanları bu Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilmiştir.»

BAŞKAN — (2) sayılı cetveli okutuyorum :

(2) SAYILI CETVEL

Sınıf	D.	Unvan
3. Sınıf	8	Hâkimlik
3. Sınıf	7	Hâkimlik
3. Sınıf	6	Hâkimlik
2. Sınıf	5	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Danıştay Savcılığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	4.	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Danıştay Savcılığı Mahkeme Başkanlığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği
2. Sınıf	3	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Danıştay Savcılığı Mahkeme Başkanlığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	2	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Danıştay Savcılığı Mahkeme Başkanlığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği

Sınıf	D.	Unvan
2. Sınıf	1	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Danıştay Savcılığı Mahkeme Başkanlığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği
Birinci sınıfa ayrılmış 2 ve 1		Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Danıştay Savcılığı Mahkeme Başkanlığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği
Birinci sınıf	1	Danıştay Başkanlığı Danıştay Başkanvekilliği Danıştay Başsavcılığı Danıştay Daire Başkanlığı Danıştay Üyeliği

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, bir atlama olmuş.

«2 nci sınıf, 4 üncü derece» sırasının en sonunda «Adalet müfettişi» olması lazım.

Yüksek malumları, 5 inci dereceden itibaren adalet müfettişi almaya başlıyoruz. Orada o husus atlanmış efendim.

BAŞKAN — Evet, 3 üncü derecede var.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Bizdeki orijinal metinde var Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Bizimkinde yazılı değil.

O zaman ikinci sınıf 4 üncü dereceyi bir daha okutuyorum :

«İkinci sınıf 4 üncü derece : Hâkimlik, Danıştay Tetkik Hâkimliği, Danıştay Savcılığı, Mahkeme Başkanlığı, Bakanlık Tetkik Hâkimliği, Adalet Müfettişliği.»

8 inci madde üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, şimdi idarî mahkeme hâkimliklerinde 8 inci, 7 nci, 6 ncı ve 5 inci dereceden maaş alan hâkimler, sadece ve sadece hâkimliklere atanacaklar. İkinci sınıfa ayrılıp da 5 inci dereceden maaş alıyorsa, bu kere ancak Danıştay tetkik hâkimi, Danıştay

savcısı, Bakanlık tetkik hâkimi ve Adalet müfettişi olacaklar.

Eğer ikinci sınıfa ayrılmış bir hâkim 4 üncü dereceden maaş alıyorsa, bu kere mahkeme başkanı olabilecektir.

Onun dışındakilerinin hepsinde müşterek hükümler var. Danıştay Başkanı, Danıştay Başkanvekili, Danıştay Başsavcısı, Danıştay Genel Sekreteri, Danıştay Daire Başkanı, Danıştay üyesi olduklarında birinci sınıf hâkim statüsünde olacaklar.

BAŞKAN — Peki, bu idare mahkemelerine hâkim sınıfından arkadaşlar atayacak mıyız?..

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Hayır.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Tabii, hâkim sınıfından atayacağız efendim.

BAŞKAN — Tabii, oralara hâkim verilecek.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Adliye hâkimliğinden geçmeyecek efendim. Yalnız, Sayın Başkanım, bugün mesela vergi teyviz komisyonunda, vergi itiraz komisyonunda yüksek tahsilini yapıp hâkimliğe geçmede herhangi bir sakıncası bulunmayanlar, atandığı zaman «itidali yargı hâkimi» unvanını alacaktır.

Sayın Başkanım, cetvellerdeki özellik şu : Bizdeki bazı görevlere gelebilmek için, mutlaka, 766 sayılı Kanundan, 926'dan itibaren, belirli meslek kıdemi aranmıştır. Bir yerde vilayet savcısı olacak, belirli meslek kıdemi arayacağız. Biz müfettişliğe, işe daha başlangıcında almıyoruz. Yüksek malumları, bazı mesleklerde müfettişlik imtihanları hiç o görevi yapmamış olanlar arasında yapılmakta. Mesela; Maliye müfettişlerinde olduğu gibi, hesap uzmanlıklarında olduğu gibi. Halbuki bizde, en az 6 yıl meslekte hâkim ve savcı olarak çalışacak, üstün başarılı sicil alacak, üç müfettiş de «o arkadaşımız müfettiş olarak çalışabilir» diyecek. Zira, bu müfettiş daha sonra, daha kıdemli bir arkadaşın dosyasını inceleyip, onun noksanlıklarını bulacaktır. Birincisi bu.

İkincisi; göreve başladığında eskiden 11 inci derece ile aday idi, 10 uncu derece ile işe başlıyordu. 10 uncu derecede mahkeme başkanı olamaz 9, 8, 7 nci derecelerde de olamaz, 6 ncı derecede olur.

Tabii daha sonra Devlet Memurları Kanunu dört yıllık yüksek tahsillileri 9 uncu dereceden başlatınca, bizdeki yelpaze de çok daraldı. Yoksa, aslında bizdeki yelpaze, 11 dereceye bir yelpaze şeklinde idi; o son derece zararlı oldu.

İşte, bunun bir neticesi olarak da, 4 üncü dereceye gelmiş, üstün başarılı olan bir arkadaş ancak ağır ceza mahkemesi başkanı olacak veya bize tetkik hâkimi olarak gelecek veya başsavcı yardımcısı olarak gelebilecektir. Çünkü o başsavcı, bir idam dosyasını inceleyecek, onun yanlışlıklarını bulacak, tebliğnamesini ona göre düzenleyecek ve ona göre bir neticeye varılacaktır. Yahut, tetkik hâkimi olacak - çünkü bütün dosyaları Yargıtayda başkan ve üyelerinin okumasına zaman müsait değil - onun mütalaası üzerine bir neticeye varılacaktır. Bu tamamen - hani bölük komutanı, alay komutanı şeklinde - bir meslekî kıdem içerisinde yetkileri de, sorumlulukları da o nispette çoğalacak bir sistemi içeriyor.

BAŞKAN — 8 inci madde üzerinde başka söz isteyen?..

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, biraz önce kabul buyurduğunuz gibi; adliye hâkim ve savcılarının adliye mahkemelerinde; idare mahkemelerinde de idarî hâkimlerin staj yapacağını kararlaştırdık.

BAŞKAN — Oradan oraya geçiş yok.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Yok, hayır.

Tabii ki, sınıfı ve derecesi yükseldikçe yetkileri de çoğalacağı için, derecesi yükselen hâkimin uzun süre hizmet etmiş olduğundan sınıfı da yükselecektir. Devlet memuriyetinde bulunan bir memur, bilahare hukuk fakültesini bitirip, «Ben hâkim olacağım» dese, hâkim olur da, sınıfı üçüncü sınıf olur, derecesi ne olursa olsun. O, gerekli kademeleri geçirmeden aynı yerde kalmak zorundadır. Yani, on yıllık ve şartlara uygun bir devlet memuru «hâkimliğe başlayacağım» dediği zaman, «gel» diyecekler «sen 9 uncu dereceden başlayacaksın; hâkim olduğun zaman derecen 8 olacak» Ama «Ben öbür tarafta 5 inci dereceye kadar geldim» diyebilir; bu husus nazara alınmaz.

BAŞKAN — 8 inci madde hakkında başka söz almak isteyen?.. Yoktur.

8 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9 uncu maddeyi okutuyorum :

MADDE 9. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 30. — a) Ağır Ceza Cumhuriyet Savcıları merkezdeki Cumhuriyet Savcı Yardımcıları ile ilçe Cumhuriyet Savcı ve yardımcıları,

b) Ağır Ceza Mahkemesi Başkanları merkezdeki ve bağlı ilçelerdeki sorgu hâkimleriyle üçüncü sınıf hâkimler;

c) Ağır ceza merkezlerindeki en kıdemli Asliye Hukuk hâkimleri münhasıran hukuk davalarına başkan üçüncü sınıf hâkimler;

d) Bölge İdare Mahkemesi Başkanları İdare ve Vergi Mahkemelerindeki üçüncü sınıf hâkimler;

Hakkında, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin koşulları göz önünde bulundurarak; kanun yoluna müracaat olunmayan kararlarından veya ilgili olduğu işi sonuçlanmayan layihalarından ya da iddianame ve kararnamelerinden en az beşinin tasdikli suretini de ekleyerek, ilgililerin kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi sürelerinin bitiminden bir ay önce Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda bulunacak şekilde düşüncelerini belirten bir sicil fişi gönderirler.

Bir yerde birden fazla ağırceza mahkemesi veya bölge idare mahkemesi bulunduğu takdirde sicil fişleri, ağır ceza mahkemeleriyle bölge idare mahkemelerinde görevli üçüncü sınıf hâkimler hakkında men-sup oldukları, diğer üçüncü sınıf hâkimler ile sorgu hâkimleri hakkında en kıdemli ağır ceza veya bölge idare mahkemesi başkanı tarafından düzenlenir.

Haklarında bu madde gereğince sicil fişi düzenlenecek olanlar, kademe ilerleme ve derece yükselme süresi içinde görevlerini ayrı ayrı yerlerde yapmış işler en uzun süre ile buldukları yerin, yukarıda belirlenen üst mercilerince işlem yapılır.

Bölge idare mahkemelerindeki ikinci sınıfa men-sup başkan ve üyelerin kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin ilkeler Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenerek ilan edilir.

BAŞKAN — 9 uncu madde üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, hâkimlerin terfi edebilmeleri, sadece sorgu hâkimi olmaları ve üçüncü sınıf hâkim olmaları koşulu ile, mahal mahkemelerinin başkanlarının veya Cumhuriyet Savcılarının tutacağı sicile tabi oluyor. İkinci sınıfa ayrıldıklarından itibaren de onlar tetkik etmiyor, sadece Yargıtayın denetimine tabi oluyorlar. Bu madde onu vurguluyor. Yani bir sorgu hâkimi veya üçüncü sınıf bir hâkim, terfi edebilmek için, bulunduğu yerdeki ağır ceza mahkemesi başkanı yahut idare mahkemesi başkanından sicil alacak veya savcı ise, ağır ceza mahkemesinin savcısından sicil ala-

cak, müfettişten sicil alacak, Yargıtaydan not alacak; üçünün toplamından ancak terfi edebiliyor. İkinci sınıfa geçtikten sonra artık, mahallî mahkemenin denetiminden uzak kalıyor, sadece Yargıtayın denetiminde kalıyor; onu ifade ediyor.

BAŞKAN — 9 uncu madde üzerinde başka söz almak isteyen?.. Yoktur.

9 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 uncu maddeyi okuyunuz.

MADDE 10. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Yargıtay ve Danıştayda hizmet görenler hakkındaki siciller, ilgisine göre Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Daire veya Kurul Başkanları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısı tarafından düzenlenir.»

BAŞKAN — 10 uncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Yok.

10 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okuyunuz.

MADDE 11. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 35. — Yargıtay ve Danıştay Daireleri yaptıkları temyiz incelemeleri sırasında tek veya toplu olarak karar veren hâkimler ile Cumhuriyet Savcıları hakkında çok iyi, iyi, orta ve zayıf olmak üzere not verirler. Not verilirken; kararda sağlanan isabet, davanın hızla yürütülmesi, duruşmalara hazırlıklı çıkılarak gereksiz gecikmelere neden olunmaması, usul hükümlerinin eksiksiz ve zamanında yerine getirilmesi, dava konularının anlayış ve yönlendirilmesi ve gerekçeli kararın yazılış, tahlil ve sonuçlandırılmasında gösterilen başarı, emsal kararların gözetilmesi gibi hususlar göz önünde tutularak değerlendirme yapılır ve buna göre fiş doldurulur.

Hükümün onanmış veya bozulmuş olması, olumlu veya olumsuz not vermek için yeterli sebep olamaz.

Olumlu veya olumsuz kanaat edinilmesine yeterli olmayan kararlar için not verilmez. Ancak bu nedenle not verilmediğinin belirtilmesi ve buna göre notsuz fiş düzenlenmesi gerekir.

Not verme işlemi, incelemeyi yapan dairenin başkanı ve üyeleri tarafından birlikte alınacak bir kararla yerine getirilir. Doldurulan fişler Adalet Bakanlığına gönderilmek üzere ilgisine göre Yargıtay Birinci Başkanlığına ve Danıştay Başkanlığına verilir.

Genel kurullarda yapılan incelemelerde de yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre işlem yapılır.

İtiraz üzerine incelenen dosyalara ilişkin olarak karar veren hâkimler hakkında bölge idare mahkemelerince hangi hallerde ve ne surette not verileceği Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir.»

BAŞKAN — 11 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Yok.

11 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okuyunuz.

MADDE 12. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 84 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 84. — Yargıtay, bütün adalet mahkemeleri üzerinde, Danıştay, bütün idarî mahkemeler üzerinde yargı denetimi ve gözetimi; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Cumhuriyet Başsavcı yardımcıları üzerinde, Danıştay Başsavcısı, Danıştay savcıları üzerinde; ağır ceza Cumhuriyet Savcıları, merkezdeki Cumhuriyet Savcı yardımcılığı ile bağlı ilçe Cumhuriyet savcı ve yardımcılığı üzerinde gözetim ve denetim hakkına sahiptir.

Mahkeme başkanlarının, yargılamanın düzenli bir şekilde yürütülmesine ilişkin olarak, dairelerindeki hâkimler üzerinde gözetim hakkı vardır.

Adalet Bakanı, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin görevler hariç olmak üzere hâkim ve savcılar üzerinde gözetim hakkını haizdir.

Hâkim ve savcılar idarî görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlıdırlar.»

BAŞKAN — 12 nci madde üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, denetimle ilgili bu madde.

Madde metninden de anlaşılacağı üzere, Yargıtay, ister istemez bütün hâkimler üzerinde, Danıştay ve idare mahkemesi hâkimleri üzerinde, Cumhuriyet Başsavcısı, bütün savcılar üzerinde ve maiyetinde bulunan savcılar üzerinde denetimde bulunacaklardır.

Biraz önce arz ederken de belirtildiği gibi, dosyaların tetkikinde Yargıtay bu hâkimlere sicil veriyor; «çok iyi, iyi, orta, zayıf, tarzında.» Bu madde yukarıdaki maddeyi tamamlıyor sadece.

BAŞKAN — Evet.

12 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen efendim?.. Yok.

Bu maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13 üncü maddeyi okuyunuz.

MADDE 113. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 113 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 113. — Görevden uzaklaştırılanlara aylıklarının üçte ikisi, görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlara aylıklarının yarısı ödenir. Bu gibiler kanunların öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler.

Haklarında memuriyete mani olmayacak kazaf veya inzibatî bir ceza verilmiş olanlar görevlerine iade veya eş bir göreve tayin olunurlar. Şu kadar ki kesilmiş olan aylıklarını alamazlar.»

BAŞKAN — 113 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, bu, 657 sayılı Kanunda son değişikliğe tabi tutulan 141 inci maddeyle, 926 sayılı Kanunda son değişikliğe tabi tutulan 65 inci maddeye paralel olarak düzenlenmiş bir hüküm.

Bir hâkim veya savcı hakkında soruşturma açılmış ve kendisi açığa alınmışsa, işten el çektirilmişse veya tutuklanmışsa; açığa alınması halinde maaşının üçte ikisini alacağı - diğer özlük haklarını da yine aynen alacağı - tutuklanması halinde maaşının yarısını alacağı; ancak, hakkında mahkûmiyet veya bir disiplin cezası düzenlenmişse, kesinti yüzünden geri kalan paraları alamayacağı ifade ediliyor. Halbuki, 657 sayılı Kanunun ilgili maddesinde, hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı veya inzibatî bir ceza verilmemesi halinde mütebaki para geri verilmiş olmasına rağmen, bu biraz daha istisna getiriyor, artan parayı vermiyor. Bir yerde 926 sayılı Kanunun öngördüğü ilkeleri benimsemiş bir madde.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN — Evet.

Başka efendim, 13 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

13 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14 üncü maddeyi okuyunuz.

MADDE 14. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 120 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 120. — a) Adli yargı Adalet Komisyonları : Ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; Başkan ve bir asıl, bir yedek üyesi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek hâkimler ile o yer Cumhuriyet Savcısından oluşur.

Başkanın yokluğunda Komisyona asıl üye başkanlık eder. Asıl üyenin Komisyona başkanlık etmesi veya yokluğunda yedek üye, Cumhuriyet Savcısının yokluğunda ise kendisine vekâlet eden Cumhuriyet savcı yardımcısı katılır.

b) İdarî yargı adalet komisyonları : Bölge idare mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; bölge idare mahkemesi başkanının başkanlığında, iki asıl ve bir yedek üyesi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek idarî yargı hâkimlerinden oluşur.

Başkanın yokluğunda Komisyona kıdemli asıl üye başkanlık eder. Üyelerden birinin Komisyona başkanlık etmesi veya yokluğunda, yedek üye komisyona katılır.

Bir yerde birden fazla bölge idare mahkemesi bulunduğu takdirde her bölge idare mahkemesi bünyesinde müstakil bir Adalet Komisyonu kurulur.

Adalet komisyonlarında, bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar memurdan oluşan bir büro bulunur.

BAŞKAN — 14 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, zaten Adalet Komisyonu eskiden de vardı; ama bunlar adalet mahkemeleriyle ilgiliydi; idare mahkemeleriyle ilgili herhangi bir komisyon yoktu.

Özellikle bu maddenin (b) fıkrası hükmüyle, idare mahkemelerinde de bundan böyle İdarî Yargı Adalet Komisyonu müessesesi kurulmuş olacak efendim.

BAŞKAN — 14 üncü madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?..

Buyurun.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, şöyle arz edeyim; galiba bir cümle düşüklüğü de var : Adalet komisyonları bazı yerde üç, bazı yerde beş kişiden oluşuyordu. Bu değişiklikte, Türkiye'nin neresinde olursa olsun, adalet komisyonları üç kişiden oluşacak. Onu vurguluyor.

Bir de, 2 nci fıkrada, «Başkanın yokluğunda komisyona asıl üye başkanlık eder. Asıl üyenin komis-

yona başkanlık etmesi veya yokluğunda yedek üye; Cumhuriyet Savcısının yokluğunda ise kendisine vekâlet eden Cumhuriyet Savcı Yardımcısı katılır» denilmektedir.

Buradaki, «katılır» kelimesinden önce, «... komisyona katılır» demek lazım. Sonda özne çoktan düşmüş oluyor; «komisyona» sözü başında var. Nereye katılacak?.. Komisyona katılacak.

BAŞKAN — Oraya bir «komisyona» kelimesi kournsa iyi olur. 120 nci maddenin 2 nci fıkrasında, «... yardımcısı katılır» ibaresi yerine, «...yardımcısı komisyona katılır» ibaresi yer alacaktır.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Hem o yedek üye için komisyona katılma, hem Cumhuriyet Savcısı için komisyona katılma manasına gelir.

BAŞKAN — O ibareyi koydunuz değil mi oraya?

«Kendisine vekâlet eden Cumhuriyet Savcı Yardımcısı komisyona katılır.»

Başka, 14 üncü madde üzerinde söz isteyen?.. Yok.

Maddeyi bu şekilde oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 15. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 121 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 121. — a) Adli yargı Adalet Komisyonları : Tayinleri doğrudan doğruya Adalet Bakanlığına ait olan memurlar dışında kalan; ceza infaz kurumları, çocuk eğitim, ıslah ve infaz kurumları ve tutukevlerinin memur ve hizmetlileri ile bütün ilk derece adalet mahkemelerinin, adliyeye bağlı dairelerin yazı işleri müdürleri, yazı işleri müdür yardımcıları, zabıt kâtibî, yardımcı hizmetler sınıfı memurları ve diğer müdür ve memurların;

b) İdarî yargı adalet komisyonları : Danıştay memurları hariç olmak üzere idarî mahkemelerde görevli yazı işleri müdürleri, zabıt kâtipleri, yardımcı hizmetler sınıfı memurları ile diğer müdür ve memurların;

Hizmet şartları, nitelikleri, ilerleme ve yükselmeleri, ödev, hak, yüküm ve sorumlulukları, görevden uzaklaştırılmaları, aylık ve ödenekleri, sosyal hak ve yardımları, disiplin işlemleri, atama ve nakilleri, geçici görevlendirilmeleri ve diğer her türlü özlük işlerini, bu kanundaki özel hükümlerle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerini uygulamak suretiyle yerine getirirler.

Adalet komisyonlarınca naklen yapılacak atamalarda, ilgili mahkeme başkanı, hâkim veya Cumhuriyet Savcısının görüşleri alınır.

Adalet Bakanlığı, ilgili Adalet Komisyonunun istemi veya hizmetin gereği nedeniyle yukarıdaki bentlerde sayılan personeli doğrudan doğruya nakledebilir.

BAŞKAN — 15 inci madde üzerinde Komisyonun bir diyeceği var mı?..

HAKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Çok kısa maruzatta bulunacağım Sayın Başkanım.

Halen elimizde bulunan yürürlükteki 29.5.1979 tarihli 2240 sayılı Yasaya göre ceza infaz kurumlarının müdür, hesap memuru, idare memuru, hekim, sosyal hizmet uzmanı, psikolog, mühendis ve öğretmenlerin dışındaki, özellikle mahal mahkemelerinde bulunan, yasada sayılan infaz kurumlarının çocuk eğitimi, ıslah, infaz memurlarının ve diğer hizmetlilerin atanmasını Adalet Komisyonuna havale ediyoruz, mahallinden önce.

Yine yasanın daha aşağıdaki bir maddesiyle, adli yargıda olduğu gibi, idarî yargıda da bu sistemi komisyonlara bırakıyoruz. Ne var ki, Adalet Bakanı onları atamış olmakla, nakletme yetkisini kendi elinde tutuyor.

BAŞKAN — Buyurun.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, zannediyorum üç dört kelimelik bir kısım atlanmış efendim.

Şimdi, (a) bendinde, «yazı işleri müdürleri», sonra «yazı işleri müdür yardımcıları» deniyor; (b) fıkrasına geldiğimiz zaman, «yazı işleri müdürleri» deniyor; fakat yazı işleri müdür yardımcıları yok.

Her ne kadar, «diğer müdür ve memurlar» diyor isek de, yazım tekniği bakımından ve (a) fıkrasına uyum bakımından buraya da, «yazı işleri müdür yardımcılarının» ilavesinde zannediyorum yarar olacaktır.

Arz ediyorum.

BAŞKAN — Evet, diğer adli yargıda konmuş, idarî yargıda müdür yardımcısı konmamış.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — «Yazı işleri müdür yardımcıları» konmamış.

BAŞKAN — Efendim, (b) fıkrasının ilk şikkını bir daha okuyunuz.

«b) İdarî yargı adalet komisyonları : Danıştay memurları hariç olmak üzere idarî mahkemelerde gö-

revli yazı işleri müdürleri, yazı işleri müdür yardımcılarını, zabıt kâtipleri, yardımcı hizmetler sınıfı memurları ile diğer müdür ve memurların;»

BAŞKAN — Böyle olacak, orası atlanmış.

Başka 15 inci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi bu yeni ilavesiyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16 ncı maddeyi okutuyorum :

MADDE 16. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 122 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 122. — Adalet Komisyonları, atamaya ve nakle yetkili oldukları personeli, hizmetin gereği olarak yargı çevreleri içinde, sürekli görev yerlerinin dışında bir başka yerde altı ayı geçmemek üzere geçici olarak görevlendirebilirler.

Ancak, birinci fıkradaki personelden ceza infaz kurumları, çocuk eğitim, ıslah ve infaz kurumları ile tutukevlerinde görevli olanların geçici olarak görevlendirilme yetkisi, ağır ceza Cumhuriyet Savcısına aittir.»

BAŞKAN — 16 ncı madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 17. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununa 2462 sayılı Kanunla eklenen Ek 4 üncü maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«İdarî yargıdan atanan Adalet müfettişleri sadece Bölge İdare, İdare ve Vergi Mahkemelerinin denetimi ile görevlendirilirler.»

BAŞKAN — 17 nci madde üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, bir açıklık getirmek ve zapta geçmesi bakımından arz ediyorum. Adli yargıdan gelen müfettiş arkadaşlar hem idarî yargıda, hem de adli yargıda denetim ve soruşturma görevini yürütecekler. Buna karşılık, mesleğin özelliği itibarıyla, idarî yargıdan gelen müfettiş arkadaşlar, sadece idarî yargıda denetim görevini yerine getireceklerdir.

Arz ediyorum.

BAŞKAN — 17 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 18. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

«**EK MADDE 6.** — Adalet müfettişlerine 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dahil) % 20'si oranında özel hizmet tazminatı ödenir. Bu tazminat Damga Vergisi hariç, herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

Özel hizmet tazminatına hak kazanmada ve bunların ödenmesinde ayrıklara ilişkin hükümler uygulanır.

Yurt dışına sürekli görevle gönderilenlere bu tazminat ödenmez.»

BAŞKAN — Diğer müfettişler % 20 mi alıyor, yoksa % 18, % 17 veya % 16 mı alıyorlar?..

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Yasa «% 20'ye kadar» diyordu.

BAŞKAN — Ama sonradan biz cetvel çıkardık. O cetvele bir bakalım, o müfettişler % 15'e mi oturdu, % 20'ye mi oturdu?

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — % 20'ye oturdukları efendim.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «% 20'si» ibaresi var efendim.

BAŞKAN — Hayır; «% 20'sine kadar» idi. Burada doğrudan doğruya % 20 veriyoruz da, onun için öteki müfettişlerle aynı olsun istedim.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, yasa şöyle: «657 sayılı Kanunun 213 üncü maddesine göre bu müfettişlere % 20'sine kadar» verilir diyor; ama tatbikatı % 20 olarak tespit edildi.

BAŞKAN — Hayır, biz cetvel yaptık; bir kararname ile onu getiriyorlar.

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, işte burada «% 20» deniyor.

BAŞKAN — O kararname yanınızda mı?

ORGENERAL NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hayır, bu yasa efendim.

BAŞKAN — Hayır, sonradan yukarıda, biliyorsunuz, Başbakanı, Maliye Bakanına bu cetvellerdeki

% 20'yi kimler alacak diye sorulduğunda; «müfettişleri koyduk % 20'ye, KİT başkanlarını koyduk» demişlerdi. Orada müfettişler var mıydı? Ondan sonra % 18'e, % 17-15 ta.. % 2'ye kadar indik. Orada müfettişler nereye oturtulmuş ise bunları da aynı yere koyalım. Orada % 16 veya % 18 ise diğerleri de öyle olsun.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — 28 Şubat 1982 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan Kararnamede, müfettişlerin kesinlikle hepsine % 20 verildi.

BAŞKAN — Bakanlar Kurulu kararnamesiyle. Onları kararname ile sonradan tespit ettik.

KEMALETTİN ALİKÂŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Çünkü, farklılık oldu. Mesela, genel idare hizmetleri sınıfında bu % 20'nin altına düşüyor, 1 inci derecenin son kademesi dahi olsa; ama sağlık hizmetleri sınıfında, teknik hizmetlerde 1 inci derecenin son kademesine % 20 verdik; bu oran genel idarede daha aşağı oldu. Bundan mesela bizim Adli Tıp etkilendi. Çünkü, Adli Tıp kadrolarımız o zamana kadar sırf ek gösterge alsın diye, genel idare hizmetleri sınıfında idi; ama orada kayıpları oldu, % 18 almışlardı. Son kanun değişikliği ile hep si sağlık hizmetleri sınıfına geçti.

BAŞKAN — Ek madde 6 üzerinde başka söz almak isteyen var mı?..

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, 657 sayılı Kanununun 213 üncü maddesinde müfettişlere verilen bu % 20'ler, adalet müfettişlerine 657 sayılı Kanun kapsamında bulunmadıkları için verilememiştir. Ona paralel olarak bu hüküm getirilmiş bulunuyor.

Öyle zannediyorum ki, müfettişler teftişe çıkmadığı zamanlarda yevmiye aldıklarından, ona mani olmak için Harcırah Kanununa bir özel hüküm getirildi; onu önlemek için de kendilerine % 20 tazminat verilmesi öngörüldü.

BAŞKAN — Diğer müfettişlere paralel olarak

ORGANİZATÖR NECDET ÜRUĞ (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu üçe ayrılmıştır efendim; Türkiye düzeyinde teftişte denetim veya inceleme yetkisine sahip olanlara istisnasız % 20, bölge düzeyinde teftişte denetim ve inceleme yapanlara % 17...

BAŞKAN — Onlarda ayrı ayrıdır; ama adalet müfettişleri Türkiye'nin her tarafına gider; tamam, mesele yok.

Evet başka söyleyeceğiniz bir şey var mı efendim, ek madde 6 üzerinde?.. Yoktur.

Ek madde 6'yı oyluyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek madde 7'yi okutuyorum :

«EK MADDE 7. — Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Hâkim :

1. Adli yargıda : Mahkeme başkanı ve üyeleri ile hâkimlerini, Yargıtay tetkik hâkimi ve Bakanlık tetkik hâkimini,

2. İdarî yargıda : Mahkeme başkanı ve üyeleri ile hâkimlerini, Danıştay tetkik hâkimi ve Bakanlık tetkik hâkimini,

b) Savcı :

1. Adli yargıda : Cumhuriyet Savcısı, Cumhuriyet Savcı Başyardımcısı, Cumhuriyet Savcı Yardımcısı, Cumhuriyet Başsavcı başyardımcısı, Cumhuriyet başsavcı yardımcısı, adalet hizmetindeki idarî görevlerde çalışan savcılarını,

2. İdarî yargıda : Danıştay savcısı ile adalet hizmetindeki idarî görevlerde çalışan savcılarını,

İfade eder.

BAŞKAN — Ek madde 7 üzerinde söz almak isteyen?..

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, biz I ve II sayılı cetvelleri eklemiş bulunuyoruz. Oradaki, «Hâkim ve savcı» deyimini neyi ifade ediyorsa, onların tariflerini getirdik.

BAŞKAN — Ek madde 7 üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yoktur.

Ek madde 7'yi oyluyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilmiş olan ek madde 6 ve ek madde 7'ye bağlı olarak çerçeve 18 inci maddeyi oyluyorum efendim: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 19'u okutuyorum :

MADDE 19. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununa aşağıdaki ek geçici maddeler eklenmiştir.

«EK GEÇİCİ MADDE 3. — İdarî yargı hâkim adaylığı için Adalet Bakanlığında Genel İdare Hizmetleri sınıfından 9 uncu dereceden 200 adet, 8 inci dereceden 5 adet ve 7 nci dereceden 5 adet kadro verilmiş ve Adalet Bakanlığı taşra teşkilatı kadro cetveline eklenmiştir.»

BAŞKAN — Ek geçici madde 3 üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, şimdiye kadar idarî yargıdan hâkim stajyer alınmamıştı; şimdi yeni alınacak ve bunların kadroları, en aşağısı 9 uncu derecenin 1 inci kademesinden olacaktır.

BAŞKAN — Başka söz isteyen?.. Yoktur.

Ek geçici madde 3'ü oyluyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek geçici madde 4'ü okutuyorum :

«EK GEÇİCİ MADDE 4. — 2575 sayılı Danıştay Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce Danıştay tetkik hâkimliği sınavlarına girip Danıştay'da staja başlayanlar, staj süresini tamamladıktan sonra, mesleğe kabule mani halleri bulunmadığı takdirde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca Danıştay tetkik hâkimliğine atanırlar.»

BAŞKAN — Ek geçici madde 4 üzerinde söyleyeceğiniz söz var mı?

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, Danıştay Kanunu değişmeden önce, 521 sayılı Kanun yürürlükte iken, Danıştaya raportör veya tetkik hâkimi veya savcı adayı olmak için staja başlayanlar vardır. Bunlar henüz bu stajlarını doldurmadıkları için, onları da kanun kapsamına almak için konmuş bir hükümdür.

BAŞKAN — Başka efendim?..

Buyurun.

KEMALETİN ALİKAŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Her ne kadar bu arkadaşlar stajlarını bitirip, mani bir halleri olmadığı zaman, tetkik hâkimliğine atanacaksa da; ileride tetkik hâkimi olarak görev yaparken, gerektiğinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca bölge idare, idare ve vergi mahkemelerine hâkim olarak atanabilmeleri mümkün olacaktır.

BAŞKAN — Atanabilirler.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Şimdi zaten bundan böyle Danıştayda böylesine bir staj yok; bundan sonra idare mahkemelerinde staj yapacaklar. Ne var ki, onların orada geçmiş olan stajlarını var sayacağız; bitirdikten sonra Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, dilerse, onu idare mahkemelerine atayacak. Yeter ki, stajın sonunda hâkimlik sıfatını almış olsunlar.

BAŞKAN — Başka efendim?.. Yoktur.

Ek geçici madde 4'ü oyluyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek geçici madde 5'i okutuyorum :

«EK GEÇİCİ MADDE 5. — İdarî yargı Adalet Komisyonları oluşuncaya kadar bir defaya mahsus olmak üzere, bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde görev yapacak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personelin atanmaları mahallî adli yargı adalet komisyonları tarafından yapılır.

Adalet Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde bu atamaları doğrudan doğruya da yapabilir.»

BAŞKAN — Ek geçici madde 5 üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun.

KEMALETİN ALİKAŞİFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, sadece bir konuyu arz edeyim.

Yüksek malumları, bölge idare mahkemeleri muayyen yerlerde kurulur ve il merkezlerinde kurulur. Olanı, o il merkezinin il sınırları içerisinde bizim bir ağır ceza teşkilatımız olabilir ve orada da mahallî, adli yargı adalet komisyonları olabilir. Elbette ki, burada sözü edilen mahallî, adli yargı adalet komisyonları, il merkezindeki mahallî, adli yargı adalet komisyonlarıdır. Bu görev onlara aittir.

Arz ederim.

BAŞKAN — Bu ilk tayinlerde kolaylık ve çabukluk olsun diye, bir defaya mahsus olmak üzere, bu yetki onlara verildi; ama Adalet Bakanı da, gerekirse doğrudan doğruya da tayin yapabilir.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Şimdi, bundan önce kabul buyurduğunuz bir metinle, adalet komisyonları kendi bünyesi içerisinde bulunan bazı memurları atayabiliyordu. (Tabii şimdilik idarî mahkemelerinin bir adalet komisyonu olmadığı için, atamayı yapamayacaklar. Bu hizmeti kim yapacak? İster istemez, o bölgedeki adalet komisyonu, yani adliye mahkemesinin adalet komisyonu yapacak. Ona bir kolaylık getiriyor.

BAŞKAN — Başka söz almak isteyen efendim?.. Yoktur.

Ek geçici madde 5'i oyluyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek geçici madde 6'yı okutuyorum :

«EK GEÇİCİ MADDE 6. — Bu Kanunla adli yargı hâkimliği ile Cumhuriyet savcılığının sınıf, derece ve görev unvanlarını belirleyen (1) sayılı cetvel gereğince hâkim ve Cumhuriyet savcılarının yeniden atanmaları gerekmez. Bunlar mevcut görevlerine devam ederler.»

BAŞKAN — Yani bu cetvele göre yeniden tayin yapılmasını diye, böyle bir geçici madde eklenmesine gerek vardı.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — 2556 sayılı Kanunda 1 ve 2 sayılı cetvel vardı. 1 sayılı cetvelde hâkimler, 2 sayıda savcılar vardı.

BAŞKAN — Bunları birleştirdik şimdi.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Bir atama yapılmasını diye.

BAŞKAN — Ek geçici madde 6 üzerinde söz almak isteyen?.. Yoktur.

Ek geçici madde 6'yı oyluyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek geçici madde 7'yi okutuyorum :

«EK GEÇİCİ MADDE 7. — 1. Adalet Başmüşavir Müfettişliği, Adalet Müşavir Müfettişliği, Adalet Başmüfettişliği unvanları kaldırılmıştır. Halen bu görevlerde bulunanlar ayrıca atamaya gerek olmaksızın Adalet Müfettişi olurlar.

2. Adalet Bakanlığı merkez kuruluşunda mevcut Genel Müdürlük Başmüşavirliği, Müşavirliği, Başyardımcılığı unvanları kaldırılmıştır. Halen bu görevlerde bulunan hâkim ve savcılar yeniden atamaları gerekmeksizin Bakanlık Tetkik Hâkimi olurlar.

BAŞKAN — Ek geçici madde 7 üzerinde söz almak isteyen var mı?... Yoktur.

Ek geçici madde 7'yi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, bir ek geçici madde 8 eklenmesi hakkında Genel Sekreterliğimizin bir önergesi var; onu okutuyorum efendim :

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görülmekte olan Kanun Tasarısının 19 numaralı çerçeve maddesine aşağıdaki ek geçici maddenin ek geçici 8 inci madde olarak ilavesini arz ederim.

Necdet ÜRÜĞ

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

«EK GEÇİCİ MADDE 8. — Kanunlarda geçen Adliye başkâtipliği unvanı «yazı işleri müdürü», başkâtip yardımcısı unvanı «yazı işleri müdür yardımcısı» olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklik sebebiyle ilgililerin yeniden atanmaları gerekmez. Bunlar, yeni unvanları yan ödeme kararnamelerinde yer alıncaya kadar eski unvanları üzerinden yan ödeme almaya devam ederler.»

BAŞKAN — Sayın Başkaynak, bununla ilgili açıklama yapar mısınız?

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım Yargıtay Kanununda Danıştay Kanununda, İdare Mahkemeleri Kanununda yeni terimler kullandık; ama değiştirmedığımız bazı kanunlarda bunlar başkâtip ve zabıt kâtabi unvanıyla geçiyor. Onların da isimleri, bundan sonra, yazı işleri müdürü tarzında geçsin. Ne var ki, yeniden tayine tabi tutulmasını, bu bir; bir de yan ödeme kararnamelerinde başkâtip deyimiyile bir ödeme yapıyordu; bir kararnameye ihtiyaç olmadan bunlar yan ödemeleri almaya devam etsin diye bir hüküm ilave ediliyor.

Arz ederim.

BAŞKAN — Bu önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?..

Buyurun.

KEMALETTİN ALİKÂŞIFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, biz Adalet Yüksekokullarının mezun vermeye başlamasından itibaren büyük yerlerden başlamak suretiyle bu tür görevlere artık yüksek tahsilli arkadaşları atayabiliyoruz. Bunların içerisinde icra memurları da var. Öyle zannediyorum, belli bir süre sonra İcra İflas Kanunundaki değişiklik sırasında, icra memurlarının da icra müdürü olarak değişikliği belki yüce huzuruza gelecek.

Bu, 1-4 kararnamesi için çok önemli. 1-4 kararnamesinde başkâtip olunca, «Devlet için taşıdığı sorumluluk yok, vesaire yok; O halde, benim size 1-4' den herhangi bir kadro vermem de söz konusu değil» derler. Halbuki, bunlar adli yargıda ve idarî yargıda hâkimler kadar etkin görev yapan kişiler; hele de yüksek tahsilli olup, tahsil tavanı itibariyle bir kısıtlama olmadığına göre, hem onare ediyoruz, hem ileride 1-4 kararnamesine bir basamak sağlayıp, daha üst görevlerde bir kadro alma yoluna gidiyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN — Başka söz almak isteyen var mı?.. Yoktur.

Bu önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çerçeve 19 uncu maddeye ek geçici 8 inci madde de bu şekilde eklenmiş oldu.

Kabul edilen ek geçici maddeler 3, 4, 5, 6, 7, 8'e bağlı çerçeve 19 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20 inci maddeyi okutuyorum :

Kaldırılan Hükümler :

MADDE 20. — 1721 sayılı Hapishane ve Tevkif-
evlerinin İdaresi Hakkındaki Kanunun 6 ncı madde-
sinin ikinci ve üçüncü fıkraları yürürlükten kaldırıl-
mıştır.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak iste-
yen var mı efendim?..

Buyurun.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞ-
KAYNAK (Adalet Komisyonu Başkanı) — Bu infaz
kurumlarına atamayla ilgili bir hükümdü. Bu mües-
seseyi bundan böyle adalet komisyonlarına verdiği-
miz için onu yürürlükten kaldırıyoruz efendim.

BAŞKAN — 20 inci madde üzerinde başka söz
almak isteyen var mı?.. Yoktur.

20 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul
edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21 nci maddeyi okutuyorum:

Yürürlük;

MADDE 21. — Bu Kanunun 18 nci maddesiyle
eklenen ek 6 ncı madde hükümleri 1 Mart 1982 tari-
hinden geçerli olarak, diğer hükümleri yayımı tari-
hinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 21 nci madde üzerinde söz almak
isteyen var mı?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...
Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22 nci maddeyi okutuyorum:

Yürütme:

MADDE 22. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar
Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 22 nci madde üzerinde söz almak
isteyen var mı?... Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...
Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul
edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim.

3. — *Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Ka-
nun Uyuşmazlıkları Konusunda Sözleşmeye Katılma-
mızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı-
nın Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî
Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu.*
(D. Meclisi : 1/50; M. G. Konseyi : 1/339) (D. Mec-
lisi S. Sayısı : 53; M. G. Konseyi S. Sayısı : 374) (1)

(1) 374 S. Sayılı Basmayazı Tutanağa eklidir.

BAŞKAN — Gündemimizin üçüncü sırasında,
Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuş-
mazlıkları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın
Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Da-
nışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî
Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu yer
almaktadır.

Bu rapor 374 S. Sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

Adalet Komisyonu Başkanı ve Bakanlık temsil-
cileri yerlerini aldılar

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açı-
yorum ve bu tasarı üzerinde izahatta bulunmak üze-
re ilk sözü Komisyon Sözcüsü arkadaşımıza bırakıyo-
rum.

Buyurun efendim .

HAVA HÂKİM KIDEMLİ ALBAY ZEKİ GÜN-
GÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başka-
nım, Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun
Çatışmaları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın
Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Danış-
ma Meclisince kabul edilmiş ve Millî Güvenlik Kon-
seyine sunulmuştur.

Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu ola-
rak tasarıyı inceledik, tümünü benimsedik. Ancak,
Danışma Meclisinde tasarının başlığında mevcut
olan «çatışma» kelimesinin yanlış anlamlara sebebi-
yet verebileceği ve bunun zaten uygulamada uyuş-
mazlık olarak ifade edildiği dikkate alınarak, yalnız-
ca Danışma Meclisinde yapılan bu değişiklik Komis-
yonumuzca da benimsenmiştir.

Tasarıya konu olan sözleşme Lahey Devletler
Özel Hukuku Konferansında hazırlanmış, toplantıya
katılan ülkeler için 5 Ekim 1961 tarihinde imzaya
açılmıştır. Bu toplantıya katılıp, sözleşmeyi imzala-
yan, onaylayan devletler Federal Almanya, Avustur-
ya, Belçika, Danimarka, İspanya, Finlandiya, Fransa,
Yunanistan, İtalya, Japonya, Lüksemburg, Norveç,
Hollanda, Portekiz, İngiltere, İsveç, İsviçre ve Yu-
goslavya'dır.

Toplantıya katılmayıp, sözleşmenin 16 ncı mad-
desinin tanıdığı hakka dayanarak bilahara bu söz-
leşmeyi kabul eden devletler ise : Cenubi Amerika,
Demokratik Almanya, Fiji, İrlanda, Polonya, Afrika
devletlerinden bir kaç tanesi tasarıya katılmıştır.

Bu anlaşmaya katılmamız hususunda 17.8.1978 ta-
rihinde bir tasarı sevk edilmiş; fakat o günden beri
kanunlaşmamıştır. Bilahara, Hükümetin bu yeni tez-
keresiyle yenilenmiş ve huzurunuz kadar gelmiş bu-
lunmaktadır.

Bu sözleşme, yalnızca vasiyet tasarruflarının biçimine ilişkin uyumsuzluklarla ilgilidir. Müsaade ederseniz bu konuda kısaca bilgi arz etmek isterim.

Her devletin kendi millî hukukunda ölüme bağlı tasarruflar bazı şekli şartlara bağlanmıştır. Bizim Medenî Kanunumuz, ölüme bağlı tasarruflarını vasiyet ve miras sözleşmesi olarak ikiye ayırmış bulunmaktadır. Vasiyeti de bir biçime tabi tutmuştur; vasiyet üç şekilde mümkündür.

1. Resmî senet suretiyle olabilir. Resmî senet de, hukuk hâkiminin huzurunda veya noter huzurunda veya kanunen görevli kılınmış memur huzurlarında yapılması mümkündür. Bu, resmî senet suretiyle yapılan vasiyettir.

Bundan ayrı olarak, yine kanunumuz, elyazısıyla vasiyeti kabul etmiştir. Bu elyazısıyla vasiyette de yine kanunumuz şartlar aramış; vasiyetin yapıldığı mahal ve tarihinin dahi elyazısıyla yazılmasını öngörmüştür. Bu gibi hallerde de yine vasiyet geçerli olmaktadır.

BAŞKAN — Peki, onun tasdiki gerekmez mi?...

HAVA HÂKİM KIDEMLİ ALBAY ZEKİ GÜNGÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Hayır, tasdiki gerekmiyor.

BAŞKAN — İmza taklit edilmişse?...

HAVA HÂKİM KIDEMLİ ALBAY ZEKİ GÜNGÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Aksi iddia edilebiliyor, yani imzanın kendisine ait olmadığı nedeniyle iptali davası açılabilir her zaman.

Üçüncü bir hal de, çok istisnâ hallerde, fevkalade durumlarda, harp halinde, bulaşıcı salgın hastalık hallerinde ve ulaştırmanın mümkün olmadığı hallerde sözlü olarak da istisnâ olarak vasiyeti mümkün kılınmaktadır, ölen kişinin son arzusu olarak.

Bu gibi hallerde de vasiyette bulunan kişi, vasiyetinin yazılmasını veya yazdırılmasını şahitlere beyan ettiği takdirde, onların beyanı üzerine de yine vasiyet istisnâ olarak yapılabilir.

Şimdi bizim millî hukukumuzda bu şekilde şekil şartları mevcut olduğu gibi, her devlet de kendi millî hukukunda çeşitli şekil şartları aramaktadır.

Bu durum karşısında, vasiyetin, tenfiz edileceği, yani uygulama göreceği yerin mevzuatına uymadığı takdirde, ölen kişinin son arzusu yerine gelmemektedir.

İşte, sırf, ölen kişinin son arzusuna hürmet bakımından, bu anlaşmaya katılacak olan devletler şekil şartlarını bir tarafa atmayı kabul etmiştir.

Burada getirilen esas şudur : Sözleşmenin 2 nci maddesinde deniyor ki, «Vasiyetçinin tasarrufu tesis ettiği, ikâmetgâhının bulunduğu, mutad olarak oturduğu, tasarrufta bulunduğu veya öldüğü anda uyruğunda bulunduğu veya taşınmaz bakımından, taşınmazın bulunduğu yerdeki mevzuata uygun olduğu takdirde vasiyet yerine getirilecektir.» Kendi millî hukukunun aradığı şekil şartları aranmayacaktır.

BAŞKAN — Mesela, İngiltere'de bir Türk vatan-dışı orada vasiyet etmişse, o hudutlar içerisinde yürürlükteki kanun hükümlerine göre vasiyetini yapacak; biz, «Bizimkine göre değildir, kabul etmiyoruz» diyemeyeceğiz?...

HAVA HÂKİM KIDEMLİ ALBAY ZEKİ GÜNGÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Hayır, diyemeyeceğiz.

BAŞKAN — Tersî olarak, burada bir İngiliz vatan-dışı vasiyet yapmışsa bizim kanunumuza göre yapacaktır.

HAVA HÂKİM KIDEMLİ ALBAY ZEKİ GÜNGÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Gayet tabii.

Yalnız, bu anlaşmanın bir maddesinde, taraf olan devletler ihtirazî kayıt koyabilecekler sözleşmeye. Bizim Devletimiz şu şekilde ihtirazî bir kayıt koymayı uygun görmüş son maddesinde : «Türkiye Cumhuriyetinin yalnız tabiyetinde bulunan kişi sözlü bir vasiyet yaptığı takdirde, ben kendi millî hukukumunu uygulayacağım.» diyor.

BAŞKAN — Yani?...

HAVA HÂKİM KIDEMLİ ALBAY ZEKİ GÜNGÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Şimdi şöyle arz edeyim; bu, gerekçe kısmında söylenmiş, fakat tam ifade edilmemiş ve şunu da arz edeyim, çok kötü bir tercüme yapılmış bulunmaktadır; sözleşme-de ifadeler birbirini tutmamaktadır. Kanun kabul edildikten sonra, tercümesinin yeniden gözden geçirilmesinde yarar vardır.

Şöyle bir ihtirazî kayıt konmuş; fakat tam olarak ifade edememişler; gerekçeden okuyarak arz edeyim : «Türkiye Cumhuriyeti, başka hiçbir devletin vatandaşlığını haiz olmayan vatandaşlarından birinin olağanüstü hal dışında sözlü olarak yaptığı vasiyet tasarruflarını tanımadığını, sözleşmenin 10 uncu maddesi uyarınca beyan eder.»

BAŞKAN — «Fevkalade hal yoksa, yani böyle bir savaş hali, vesaire gibi şey yoksa, böyle sözlü vasiyeti kabul etmiyorum» diyor; benim anladığım bu.

HAVA HÂKİM KIDEMLI ALBAY ZEKİ GÜN-GÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Evet, «etmiyorum» diyor.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞ-KAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Yani Sayın Başkanım, «Yabancı ülkedeki bir insan sözlü bir tasarrufta bulunmuşsa, vasiyette bulunmuş ise ben bunu kabul etmiyorum» diyor.

BAŞKAN — Yabancı memlekette mi, yoksa Türkiye'deki mi?..

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞ-KAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Yabancı memlekte tabi. Türk uyruklu, yabancı bir ülkede sözlü vasiyette bulunmuş ise, sözlü olduğu için, ben bunu Türkiye'de muteber saymayacağım; ama yazılı ve o ülkenin şekil ve şartlarına uygun bir vasiyette bulunmuş ise ona bir sözüm yoktur» diyor.

HAVA HÂKİM KIDEMLI ALBAY ZEKİ GÜN-GÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — «Bizimkine uymasa da yine kabul edeceğiz» diyor; fakat tam olarak ifade edilememiş.

BAŞKAN — Tabii, sözlü yapılan bu gibi vasiyetler değiştirilebilir, doğrudur; o bakımdan koymuştur. Yani, oradaki ülke onu değiştirebilir; belki ondan koymuşlardır ihtirazî kaydı.

Yalnız, tecrüme hakikaten çok bozuk.

HAVA HÂKİM KIDEMLI ALBAY ZEKİ GÜN-GÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Diğer maddeler de öyle Sayın Başkanım. Hükümet Temsilcisiyle de görüştük; onlar da katıldılar; yeniden gözden geçirilmesini kendileri de uygun bulmaktadırlar.

BAŞKAN — Bizim vaktiyle «sahra topçusunun tarla topçusu» diye çevrilmesi gibi bir şey bu.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞ-KAYNAK (Hukuk İşleri, Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanı) — Tercümeden bir şey anlaşılıyor izlenimine vardık biz. Yabancı ülkede şekil bakımından uygun olarak yapılan bir vasiyet Türkiye'de geçerlidir; Türkiye'de yapılan ve şekil bakımından uygun olan bir vasiyet de yabancı ülkede geçerli sayılacaktır. Ancak, yabancı ülkede şifahî bir vasiyette bulunulmuş ise, Türkiye buna katılmıyor; bu noktada olduğu takdirde katılmayacaktır.

BAŞKAN — O halde o tercüme yeniden yapılmalıdır.

ORHAN KULİN (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, bu tercümenin yeniden yapılması hakikaten gereklidir. Zaten bu maksatla da, anlaşmayla ilgili herhangi bir ihtilafli metin olabilir diye, aydınlatma yönünden biz orijinal Fransızca metnini de beraberimizde getirdik efendim. Emirleriniz yerine getirilecek, kanunlaşırken tercüme düzelecektir efendim.

BAŞKAN — Evet, «Türkiye Cumhuriyeti, başka hiçbir devletin vatandaşlığını haiz olmayan vatandaşlarından birisinin, olağanüstü haller dışında sözlü olarak yaptığı vasiyet tasarrufunu tanımadığını, sözleşmenin 10 uncu maddesi uyarınca beyan eder» denilmektedir.

Fena değil bu ifade, yani çift vatandaşlık yok, yalnız Türk vatandaşlığı söz konusu ve onlardan birisi başka bir ülkede, olağanüstü hal dışında, savaş vesaire gibi haller dışında, ölürken, sözlü vasiyette bulursa kabul etmiyor?..

HAVA HÂKİM KIDEMLI ALBAY ZEKİ GÜN-GÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Evet, kabul etmiyor; ama tehlikeli bu.

BAŞKAN — Anlaşıyor bu.

HAVA HÂKİM KIDEMLI ALBAY ZEKİ GÜN-GÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Şüphesiz, bu vasiyetnamede kanunlarımıza, ahlak ve adaba aykırı hususlar varsa, bu da gayet tabii yerine getirilmeyecek, geçersiz sayılacaktır; ona ait hükmümüz de var burada. Sırf biçim yönünden, biçim şartlarını aramayacağız.

Bu, diğer anlaşmalardan farklı. Diğer anlaşmalar, malumunuz, imzalanıyor, onay geliyor. Burada ise, onayınızdan sonra katılmak mümkün olabilecektir.

BAŞKAN — Peki efendim.

Tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı?... Yoktur.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesi hususunu oyluyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuşmazlıkları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — 5 Ekim 1961 Tarihinde Lahev'de düzenlenen Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuşmazlıkları Konusunda Sözleşmeye katılmamız uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?... Yoktur.

Maddeyi oyluyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen?... Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?... Yoktur.

Maddeyi oyluyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oyluyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4. — *Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/141; M. G. Konseyi : 1/369) (D. Meclisi S. Sayısı : 108; M. G. Konseyi S. Sayısı : 397) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin dördüncü sırasında, Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu yer alıyor.

Bu rapor 397 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

Adalet Komisyonu Başkanı ve Bakanlık temsilcileri yerlerindeler.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyor ve izahatta bulunmak üzere, yine, ilk sözü Komisyon sözcüsüne bırakıyorum.

Buyurun efendim.

HAVA HÂKİM KIDEMLİ ALBAY ZEKİ GÜNGÖR (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bu-

lunduğuna Dair Kanun Tasarısı, Danışma Meclisince kabul edilmiş ve Millî Güvenlik Konseyimize sunulmuştur.

Millî Güvenlik Konseyimiz Adalet Komisyonu olarak bu tasarı incelenmiş, aynen benimsenmiştir.

Tasarıya konu olan sözleşme 23 Kasım 1981 tarihinde, iki ülkenin Adalet Bakanları arasında İslamabad'da imzalanmış olup, ceza işlerinde karşılıklı yardımlaşmayı öngörmektedir ve 17 maddeden ibarettir.

Karşılıklı yardımlaşma yükümlülüğü, uygulama alanı, talebin reddedilebileceği haller, istinabelerin ve tebligat işlerinin yerine getirilmesi, tanık ve bilirkişilerin mahkemeye çağırılması, dokunulmazlıkları, yazışma yolları, dili, talebin muhtevası ve yerine getirilmesi, masraflar, adli sicil ve buna benzer hususları ihtiva etmektedir. Bu sözleşmenin imzalanmasıyla Pakistan'la aramızda mevcut olan dostluk bir kat daha artırılmış olacaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum :

Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti arasında 23 Kasım 1981 tarihinde İslamabad'da imzalanmış olan Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — 1 inci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 inci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 397 S. Sayılı Basmayazı Tutanağına eklidir.

3 üncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 üncü madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bugün için görüşülecek başka konu bulunmadığından, bilahara tespit edilecek gün ve saatte toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati : 15.44

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ

GÜNDEMİ

102 NCI BİRLEŞİM

22 Nisan 1982 Perşembe

Saat : 14.00

I. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — Sabri Altay Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olunan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 3/5; M. G. Konseyi : 3/172) (D. Meclisi S. Sayısı : 77; M. G. Konseyi S. Sayısı : 398)

2. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Ek-Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (1/262) (S. Sayısı : 399)

3. — Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuşmazlıkları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/50; M. G. Konseyi : 1/339) (D. Meclisi S. Sayısı : 53; M. G. Konseyi S. Sayısı : 374)

4. — Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/141);

M. G. Konseyi : 1/369) (D. Meclisi S. Sayısı : 108; M. G. Konseyi S. Sayısı : 397)

5. — 1730 sayılı Yargıtay Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/10; M. G. Konseyi : 1/363) (D. Meclisi S. Sayısı : 87; M. G. Konseyi S. Sayısı : 394)

6. — Bazı Vergi Kanunlarında ve Tahsilatın Hızlandırılması Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Bütçe - Plan Komisyonu Raporu. (1/270) (S. Sayısı : 292)

7. — Sendikalar Kanunu Tasarısı. (1/235)

8. — (Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu Tasarısı. (1/236)

9. — Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Ceza Kanunu Teklifi. (2/82)

10. — 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bazı Maddelerinin Kaldırılması ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı. (1/251)

11. — 1475 sayılı İş Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkındaki Kanun Tasarısı. (1/269)

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 398

**Sabri Altay Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi ile Danışma Meclisince Kabul Olan Metin ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu.
(D. Meclisi : 3/5; M. G. Konseyi : 3/172)**

(Danışma Meclisi S. Sayısı : 77)

TC

Danışma Meclisi

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-118

(3/5) 01-292

Konu : Ölüm Cezası.

16 Nisan 1982

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 15 Nisan 1982 tarihli 81 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, Sabri Altay Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

TC

Başbakanlık

Özlük ve Yazı İşleri

Genel Müdürlüğü

Sayı : 301-10558

Konu : İdam cezasına hükümlü Sabri Altay

14 Ekim 1980

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Karısı Meliha Altay'ı taammüden öldürmek suçundan sanık Hendek İlçesi Aşağıçalıca Köyü Hane : 13, Cilt : 8, Sayfa : 131'de kayıtlı Mehmet Emin oğlu Ayşe Şerife'den olma 25.10.1945 doğumlu Sabri Altay'ın TCK nun 450/3, 4 nci maddesi uyarınca ölüm cezası ile mahkûmiyetine dair Sakarya Ağır Ceza Mahkemesinden verilen hüküm, Yargıtay Birinci Ceza Dairesince tasdik edildiğinden yapılacak diğer işlemler için Cumhuriyet Başsavcılığına ve daha sonra Adalet Bakanlığına gönderilen adıgeçenin mahkûmiyet dosyası ve Yargıtay Birinci Ceza Dairesinin tasdik ilamı, konu hakkındaki 21.1.1976 gün ve 2300 sayılı Adalet Bakanlığı yazısının sureti ile birlikte 6.2.1976 gün ve 301-01503 sayılı yazımızla Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

Adalet Komisyonu Raporu

TC

**Milli Güvenlik Konseyi
Adalet Komisyonu**

20 Nisan 1982

**Esas No. : 3/172
Karar No. : 54**

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 15.4.1982 tarihli 81 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen Sabri Altay Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve Danışma Meclisi Adalet Komisyonu Raporu Komisyonumuzca incelendi.

Tasarının tümü ve maddeleri Danışma Meclisinden geldiği şekliyle aynen benimsenmiştir.

Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

**Başkan
Fahrettin AKSAY
Hâkim Kd. Albay**

**Üye
Engin DOĞU
Adalet Bakanlığı
Kanunlar Gn. Md. Başmüşavir**

**Üye
N. Yüksel TALAYMAN
Adalet Bakanlığı
Kanunlar Gn. Md. Baş. Yrd.**

**DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN**

**Sabri Altay Hakkındaki Ölümlü Cezasının Yerine
Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Yargıtay 1 nci Ceza Dairesinin 18.12.1975 gün ve Esas 1975/3220, Karar 1975/4065 sayılı ilamıyla kesinleşen, Sakarya Ağır Ceza Mahkemesinin 17 . 9 . 1975 gün, Esas 1975/35, Karar 1975/231 sayılı hükmü ile Türk Ceza Kanununun 450 nci maddesinin 3 ve 4 numaralı bentleri uyarınca ölümlü cezasına mahkûm edilmiş bulunan, sicilli nüfusta Hendek ilçesinin Aşağıçalıca Köyü, hane 13, cilt 8, sahife 131 de kayıtlı Mehmet Emin oğlu Ayşe Şerife'den olma, 25 . 10 . 1945 doğumlu Sabri Altay hakkındaki işbu ölümlü cezası yerine getirilir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Adalet Bakanı yürütür.

**ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN**

**Sabri Altay Hakkındaki Ölümlü Cezasının Yerine
Getirilmesine Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 399

Hâkimler ve Savcılar Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (1/262)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101-938/05681

16 Ekim 1981

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 15.10.1981 tarihinde kararlaştırılan «Hâkimler ve Savcılar Kanunu Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 20.9.1971 tarih ve 1488 sayılı Kanunla değişik 134 ncü maddesinde; hâkimlerin nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili suçlarından dolayı soruşturma yapılmasına ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarılmayı gerektiren suçluluk ve yetersizlik halleri ve diğer özlük işlerinin mahkemelerin bağımsızlığı esasına göre kanunla düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Ancak, halen yürürlükte bulunan 2556 sayılı Hâkimler Kanununu 1934 yılında yürürlüğe girmiş, daha sonra yapılan bazı değişikliklere rağmen yukarıda sözü edilen hususları tümüyle kapsamına almadığı için ihtiyaca cevap veremez hale gelmiştir.

Anayasada hâkim sınıfı hakkında ayrı kanun düzenleneceğine dair hüküm nedeniyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa da alınmayan ve sadece, 2556 sayılı Hâkimler Kanununda mali hükümlerin bulunmaması nedeniyle Ek Geçici Maddelerinde sözü edilen hâkimler hakkında, 1971 yılında yapılan değişiklikle getirilen bu hükme rağmen bugüne kadar hazırlanıp Yasama Meclislerine sunulamayan tasarı, idari yargı hâkim ve savcılarının da dahil edilmesi suretiyle, adalet hizmetinin özellikleri ve mahkemelerin bağımsızlığı ilkesi de dikkate alınarak mevcut boşluğu doldürabilmek amacıyla hazırlanmış bulunmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay ve Danıştay gibi yüksek mahkemelerin özel kanunlarında özlük hakları ayrı ve farklı şekilde düzenlenmiş bulunduğundan bu tasarıya yüksek mahkeme başkan ve üyeleri dışında kalan adli ve idari yargı hâkim ve savcılarının alınması ve bunların; nitelikleri, adaylığa alınma şartları, atanmaları, hak ve ödevleri, aylık ve ödenekleri ile diğer mali hak ve sosyal yardımları, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici ya da sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin soruşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili ve kişisel suçlarından dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılması, meslekten çıkarılmayı gerektiren yetersizlik halleri, denetimleri ve diğer tüm özlük işleri ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Öte yandan, adalet hizmetlerinde görevli diğer personel hakkında da; 2556 sayılı Hâkimler Kanununda olduğu gibi sadece atanma, soruşturma ve disiplin cezaları bakımından, yine yaptıkları hizmetin özelliği gözönünde bulundurularak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunundan farklı hükümlere yer verilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Tasarı oniki kısım ve dört cetvelden ibarettir.

Birinci kısımda genel hükümler, ikinci kısımda hâkimlik ve savcılık, üçüncü kısımda hâkimlik ve savcılık güvencesi, dördüncü kısımda çalışma saatleri ve izinler, beşinci kısımda siciller, altıncı kısımda disiplin cezaları, görevden uzaklaştırma ve organlar, yedinci kısımda soruşturma ve kovuşturma, sekizinci kısımda denetim, dokuzuncu kısımda mali ve sosyal haklar ve yardımlar, onuncu kısımda adli ve idari yargı memurlarının atama ve disiplin işlemleri, onbirinci kısımda geçici hükümler ve onikinci kısımda da son hükümler yer almış, tasarıya ekli dört cetvelde ise sırasıyla adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile idari yargı hâkim ve savcılarının sınıf, derece ve görev unvanları belirlenmiştir.

1. Birinci maddede kanunun kapsamı yer almıştır. Yargıtay ve Danıştay Başkan ve üyeleri dışında kalan adli ve idari yargı hâkim ve savcıları kanun kapsamı içindedir.

2. İkinci madde kanunun amacını belirlemekte ve kanun kapsamına girenlerin belli başlı özlük haklarının neler olduğunu hükme bağlamaktadır.

3. Birinci kısmın ikinci bölümünde, hak ve ödevlere ilişkin temel ilkeler yer almıştır. Bu cümleden olarak, 3 ncu maddede hâkimlerin yargı görevlerinde bağımsız oldukları ifade edilmiş ve güvenceye ilişkin temel ilkelere yer verilmiştir. 4 ncu maddede idari görevler bakımından Adalet Bakanına bağlılık ile gözetim ve denetime ilişkin hükümler belirlenmiştir. 5 nci madde çekilme, 6 ncı madde izin ile ilgilidir. 7 nci madde denetim, soruşturma ve kovuşturma konularında bu kanun hükümlerinin uygulanacağını, 8 nci madde hâkim ve savcıların haksız suçlamalara karşı korunma hakları bulunduğunu hükme bağlamaktadır.

4. İkinci kısım hâkimlik ve savcılık mesleğini içermekte ve bu kısmın birinci bölümünde de adaylık dönemi yer almaktadır. Bu bölümdeki 9 ve 10 ncu maddeler adaylığa atanabilmek için gerekli nitelikleri, 11 nci madde adaylığa atamayı belirlemektedir.

Adaylık sınavına girenler başarı derecelerine göre sıralanacaklar ve ihtiyaç sayısına bu sıraya göre alınacaklardır. İhtiyaçtan fazla kişi sınavda başarı göstermiş olsa bile bir hak iddia edemeyecek ve yeni ihtiyaç vukuunda bunların tekrar sınava girmeleri gerekecektir.

11 nci madde ayrıca, adayların staj yapacakları yerleri de belirlemektedir.

5. 12 nci maddede adaylık süresi yer almıştır.

6. 13 ncu madde adaylara, adaylık süresi içinde verilecek sicillerle bunları verecek kişileri belirlemektedir. Adayın staj yaptığı her dairenin âmiri, aday hakkındaki düşüncesini mensup olduğu mahkemenin en yüksek dereceli hâkimine veya Cumhuriyet savcısına bildirecek, onlar da bu bilgileri kendi bilgileriyle birleştirerek Adalet Bakanlığınca hazırlanan özel kâğıtlara yazacaklar ve Bakanlığa göndereceklerdir. Ayrıca Adalet Müfettişleri de adaylar hakkında sicil vereceklerdir.

7. 14 ncu madde adaylığın sona ermesi, 15 nci madde stajlarını bitiren ve mesleğe kabule engel durumları bulunmayan adayların hâkimlik ve savcılıklara atanmaları ile ilgilidir.

8. 16 ncı madde muvazzaf askerlik hizmetini bitirdikten sonra mesleğe girenlerin; askerlikte geçirdikleri sürenin meslekte değerlendirileceğini hükme bağlamaktadır.

9. 17, 18 ve 19 ncu maddeler; hâkimlik ve savcılık mesleğinin hâkimlik ve savcılık mesleğinin dört sınıfa ayrıldığını ve adli yargı ile idari yargı hâkim ve savcıları için sınıf, derece ve görev unvanlarını gösteren dört cetvelin bulunduğunu ifade etmektedir.

10. Üçüncü bölümde yer alan 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 ncu maddeler kademelerle ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin ayrıntıları düzenlemektedir.

11. 34 ncu maddede birinci sınıfa ayrılma koşulları yer almıştır.

12. 35 nci madde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun birinci sınıfa ayırma ile ilgili sair hususları ilke kararı ile saptayacağı ve bu ilke kararına göre uygulama yapacağını belirlemektedir.

13. 36 ncı madde hâkim ve savcı olanlarla hâkim ve savcı olup da adalet hizmetlerindeki idari görevlerde çalışanların esas görevlerinin devam etmekte olduğunu, idari göreve tayin edilmiş olmakla sıfatlarının değişmediğini ifade etmekte ve bu nedenle de idari görevlerde bulunan hâkim ve savcılarının da hâkimlerin tüm haklarından yararlanacaklarını hüküm altına almaktadır.

Öte yandan, eşitlikten bahseden bu maddede adli ve idari yargının ihtisas konularının farklı oluşu ve mesleğin kaynakları dikkate alınarak adli yargı hâkim ve savcılarında idari görevlere gelenlerin adli yargı hâkim ve savcıları ile hizmet yönünden eşit oldukları, keza idari yargı yönünden de durumun kendi içinde aynı olduğu açıkça ifade edilmiştir.

14. 37 nci madde görevdeki hâkim ve savcıların başka yerlere naklen atanmalarından, 38 nci madde ise görev değiştirmeden bahsetmektedir.

Bu son maddeye göre, adli yargıda görevli bir hâkim Cumhuriyet savcılığına, Cumhuriyet savcısı da adli yargıda hâkimlik görevlerine atanabilecek keza idari yargı yönünden de aynı durum söz konusu olacaktır.

Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine adli yargıya mensup hâkim ve Cumhuriyet savcıları seçilebilecekler ancak, gerek kaynak ve gerekse ihtisas konularındaki farklılık nedeniyle idari yargı hâkim ve savcıları sadece Danıştay üyeliğine seçilebileceklerdir.

15. 39 ncu madde Bakanlık hizmetlerine ve cezaevi mümessilliği gibi idari görevlere atanmayı düzenlemekte, 40 nci madde ise bu görevlerden tekrar hâkimlik ve savcılık görevlerine atanmayı belirlemektedir. Bakanlık hizmetlerinde çalışanlar adli yargıdan gelmişlerse yine adli yargıda, idari yargıdan gelmişlerse idari yargıda hâkimlik ve savcılık görevlerine atanabileceklerdir.

16. 41 nci madde adaylık ve staj söz konusu olmadan mesleğe alınabileceklere ilişkin hususlar yer almıştır.

17. 42 nci madde, meslekten ayrılıp öğretim üyeliğine, yasama meclisi üyeliklerine veya avukatlığa geçenlerin tekrar mesleğe dönmek istemeleri halinde dışarıda geçirdikleri sürelerin ne şekilde değerlendirileceğini hükme bağlamaktadır.

18. 43 ncu madde, meslekte iken askere gidenlerin terhislerinden sonra göreve dönmelerini, 44 ncu madde muvazzaf askerlik hizmetini yapmış olan meslek mensuplarının barışta askerlikten ertelenmiş sayılacaklarını, 45 nci madde meslekten kendi istekleriyle çekilenlerin tekrar mesleğe girmek istedikleri takdirde atanabilecekleri hususunu, 46 nci madde ise emeklilerin yeniden hizmete alınmalarını hüküm altına almaktadır.

19. 47 nci madde, atamalarda görev yerine hareket ve işe başlama sürelerini; 48 nci madde bu süreler içinde göreve başlamama halinde yapılacak işlemi hükme bağlamaktadır.

20. 49 ncu madde güvence ile ilgilidir. 50 nci madde, bir önceki maddeye bağlı olarak bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması ya da daraltılması hallerinde açıkta kalan ilgililere yeni görev teklifi yapılacağı hususunu içermektedir.

21. 51 nci madde, atama ve nakil ilkelerinin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca hazırlanacak yönetmelikte belirleneceğini atama ve nakillerde bu ilkelerin gözönünde tutulacağını ifade etmektedir.

22. Çeşitli nedenlerle bir yerde görev yapamayacaklardan söz eden 22 nci maddeye göre; evlilik veya diğer yakın akrabalık doğması veya soruşturma sonunda orada görev yapması mesleğin nüfuz ve itibarın sarsacağı ya da oradaki işlerin çeşidi ve miktarı itibarıyla gerekli sürat ve başarıyı sağlayamayacağı anlaşılmanın Atama ve Nakil Yönetmeliğinde belirlenen hizmet bölgelerine ve kıdeme bakılmaksızın hizmetlerinden yararlanılabilecek bir göreve atamaları yapılabilir.

23. 53 ncu maddede geçici yetki ile görevlendirme yer almıştır. Genel kurul, bu yetkinin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun kararıyla verilebilmesidir. Ancak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Adalet Bakanlığı, hâkim ve savcıları geçici yetki ile görevlendirebilecek fakat en geç üç gün içinde bu işlemin onanmasını Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulundan isteyecektir. Kurulca onanmayan geçici yetkili kılınma işlemleri geçersiz olacaktır.

Geçici yetki, aynı yerde veya sürekli görev yerlerinin dışındaki bir yargı çevresinde verilebilecektir. Bir hâkime Cumhuriyet savcılığı görevi için, Cumhuriyet savcısına da hâkimlik görevi için geçici yetki verilebilmesi, hizmetin gereği ve adaletin süratle neticelenmesi bakımından uygun bulunmuş ve bu nedenle birinci fıkra bu esasa göre düzenlenmiştir.

24. 54 nci madde, meslek mensuplarının yapabilecekleri diğer işleri; 55 nci madde bilgi ve görgü artırmak ve meslekle ilgili araştırma yapmak ya da staj ve öğrenim için yurt dışına gönderilmeyi; 56 ncı madde bu göndermenin şartlarını; 57 nci madde gönderileceklerin nasıl seçileceğini; 58 nci madde karşılanacak giderleri düzenlemekte; 59 ncu madde ise yabancı bir ülke veya uluslararası kuruluştan sağlanan bursla veya kendi hesaplarına aylıksız olarak yurt dışına gideceklerle ilgili hükümleri ihtiva etmektedir. 60 ncı madde yabancı ülkelere gönderilenlerin hak ve yükümlülüklerini; 61 nci madde ise bunların mecburi hizmete tabi tutulacaklarını hükme bağlamaktadır.

25. 62 nci madde hâkim ve savcıların Bakanlığın izin vermesi halinde belli yerlerde ücret karşılığı ders ve konferans verebilmelerini mümkün kılmaktadır.

26. 63, 64 ve 65 noi maddeler, meslek mensuplarının görevden çekilme veya çekilmiş sayılma halleri ile bunların sonuçlarını belirlemekte; 66 ncı madde ise hâkimlik ve savcılık görevlerinin sona ermesi hallerini saymaktadır.

27. 67 nci madde haftalık çalışma süresi ile günlük çalışma saatlerini kapsamakta ve maddede ayrıca görevin özelliği nedeniyle devamlı çalışmayı gerektiren hallerde çalışma saatleri ile bağlı kalınmayacağı ifade edilmiştir.

28. 68 nci maddede hâkim ve savcıların adli aravermeden yararlanacakları hükme bağlanmıştır.

29. 68-74 ncü maddelerde; yıllık izin, mazeret izni, hastalık izni ve aylıksız izin konuları belirlenmiştir.

30. Beşinci kısım sicillerle ilgilidir. 75'den 79'a kadar olan maddeler bu hususun ayrıntılarını düzenlemektedir.

31. Altıncı kısımda disiplin cezaları, görevden uzaklaştırma ve bu konularda görevli organlar yer almıştır. Bu cümleden olmak üzere; 81 nci maddede birinci sınıf hâkim ve savcılar dışında kalan hâkim ve savcılara verilecek disiplin cezalarının türleri sayılmıştır. 82 nci madde uyarma cezasının, 83 ncü madde kınama cezasının, 84 ncü madde aylıktan kesme cezasının, 85 nci madde kademe ilerlemesini durdurma cezasının, 86 ncı madde derece yükselmesini durdurma cezasının 87 nci madde yer değiştirme cezasının ve nihayet 88 nci madde meslekten çıkarma cezasının tanımını yapmakta ve bu cezaların hangi hallerde ve ne gibi eylemler sonucu verileceğini belirlemektedir.

32. 89 ncu maddede bir üst veya alt derece disiplin cezası uygulanabilecek haller hükme bağlanmıştır.

33. 90 ncı madde disiplin cezalarının Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca verileceğini âmirdir.

34. 91 noi maddeye göre, savunma alınmadan disiplin cezası verilemeyecektir. Savunma almaya yetkili olanlar ise; soruşturmayı yapan Adalet Müfettişleri veya kademli Cumhuriyet Savcısı veya hâkim ve disiplin cezası vermeye yetkili Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu olarak ifade edilmiştir.

35. Ceza ve disiplin kovuşturmaları nitelikleri itibarıyla farklıdır. Bu nedenle ilgilinin suçu ve kusuru hakkında ceza mahkemesinde kovuşturmanın mevcudiyeti, disiplin kovuşturmasını gerektiremez. Ayrıca mahkemece cezalandırılmış olup olmaması da disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmeyecektir. 92 ncı madde bu hususu düzenlemektedir.

36. 93 ncü maddede, 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun getirdiği esaslar dâiresinde, verilen disiplin cezalarına itiraz ve inceleme usulü düzenlenmiştir.

37. 94 ncü madde disiplin cezalarının uygulanacağı süreyi hükme bağlamaktadır.

38. 95 nci madde meslekten çıkarma ve yer değiştirme cezalarından başka bir disiplin cezası almış olanların belli sürelerden sonra bu cezalarının sicillerinden silinebilmesi imkânını getirmektedir.

39. 96 ncı maddede hâkim ve savcıların ifa ettikleri görevin niteliği gözönünde bulundurularak, şikâyetten vazgeçilse dahi haklarında yapılan disiplin soruşturmasının durdurulamayacağı, ihbar ve şikâyetin haksız olduğunu ya da kötü niyetle yapıldığının veya delillerin uydurulduğunun anlaşılması halinde yapılacak işlemler düzenlenmektedir.

40. 97 ncı maddede görevden uzaklaştırma, 98 nci maddede görevden uzaklaştırılanların hakları, 99 ncu maddede görevden uzaklaştırma kararının kaldırılması, 100 ncü maddede göreve tekrar başlatmanın zorunlu olduğu haller ve 101 nci maddede de disiplin soruşturmasının en çok üç ay devam edeceği hükme bağlanmıştır.

tır. Bu son maddeye göre görevden uzaklaştırma bir ceza kovuşturması nedeniyle yapıldığı takdirde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu iki ayı aşmayan süreler içinde ilgilinin durumunu inceleyecek ve görevine döndürme dönmemesi hakkında karar verecektir.

41. 102 nci madde, birinci sınıf hâkim ve savcılar dışında kalan hâkim ve savcılarının kişisel suçları ile görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçları, sıfat ve görevleri gereğine uymayan tutum ve davranışları nedeniyle haklarında soruşturma yapılmasını Adalet Bakanının iznine bağlamıştır. Adı geçenlerin ifa ettikleri görevin özelliği ve serbestçe adalet tevzi edebilmeleri düşüncesi bu hükmün getirilmesine neden olmuştur. Soruşturmalar Adalet Bakanının vereceği izindeki belirlemeye göre Adalet Müfettişleri veya hakkında soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli hâkim ve savcı eliyle yapılacaktır.

42. 103 ncü maddeye göre Adalet Müfettişleri denetim veya soruşturma sırasında öğrenecekleri diğer konuların soruşturması için önceden izin almayacaklar soruşturmaya başlayıp durumu Adalet Bakanlığına bildireceklerdir. Bu madde işlerin süratle yerine getirilmesi amacıyla düzenlenmiştir.

43. 104 ncü madde savunma hakkından söz etmektedir.

44. 105 nci maddeye göre ağır cezayı gerektiren suçüstü halleri dışında suç işlediği ileri sürülen hâkim ve savcılarının yakalanamayacağı üzerlerinin ve konutlarının aranamayacağı ve sorguya çekilemeyeceği ifade edilmiştir. Bu maddedeki ağır cezayı gerektiren suçüstü hallerinden maksat münhasıran cinaî cürmümeşhut halleridir. Bu madde ilgililerin yaptıkları görevin niteliği yönünden getirilmiş bir teminattır. İkinci fıkrada ise birinci fıkradaki hükümlere aykırı davranışta bulunan kolluk kuvvetleri âmir ve memurları hakkında yetkili Cumhuriyet savcısınca özel kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın doğrudan doğruya ve genel hükümlere göre soruşturma ve kovuşturma yapılacağı belirlenmiştir.

45. 106 ncı madde soruşturma yapanın yetkilerini, 107 nci madde tutuklama merciini, 108 ncü madde suçta katılan diğer kişilerin suç işleyen hâkim ve savcılara tabi olarak soruşturma ve kovuşturma mercilerini belirlemektedir.

46. 109 ncu maddeye göre, soruşturmanın tamamlanmasından sonra Bakanlık Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün düşünce yazısı üzerine kovuşturma yapılmasına veya disiplin cezası uygulanmasına gerek olup olmadığı Bakanlıkça takdir olunacak ve sonucuna göre evrak ya kanunî mercilere tevdi edilecek veya işlemden kaldırılacaktır.

47. 110 ncu madde, Adalet Bakanlığınca kovuşturma yapılması gerekli görüldüğü takdirde evrakın ilgilinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine en yakın ağır ceza mahkemesi Cumhuriyet Savcılığına gönderileceğini ve müteakiben yapılacak işlemleri hükme bağlamaktadır.

48. 111 nci madde hâkim ve savcılar hakkında son soruşturmayı yapacak mercileri saymaktadır.

49. 112 nci madde ilk soruşturma merciinin kararlarına itirazı ve usulünü düzenlemektedir.

50. 113 ncü maddede son soruşturma merciinin saptanmasında esas alınacak sıfatlara ilişkindir.

51. 114 ncü madde ağır cezayı gerektiren suçüstü hallerinin genel hükümlere tabi olacağını hüküm altına almıştır. Bu maddedeki ağır cezayı gerektiren suçüstü hallerinden maksat cinaî suçüstü halleridir.

52. 115 nci maddeye göre, hâkim ve savcılara ait açılacak davalar acele işlerden sayılır ve üç aydan fazla devam edemez.

53. 116 ncü maddede hüküm veya karar kesinleştikten sonra dava dosyasının disiplin işlemi yönünden gereği takdir olunmak üzere Adalet Bakanlığına gönderileceği belirlenmiştir.

54. 117 nci madde işleme konulmayacak ihbar ve şikâyetleri ihtiva etmektedir.

55. 118 nci madde birinci sınıf hâkim ve savcılar hakkında disiplin cezası soruşturma ve kovuşturma bakımından uygulanacak hükümleri göstermektedir.

56. Sekizinci kısımda Adalet Bakanlığı bünyesindeki denetim organı yer almıştır. Bu kısımdaki 119 ncu madde Teftiş Kurulunu, 120 nci madde Adalet müfettişlerinin belli başlı görevlerinin 121 nci madde ise Adalet müfettişlerinin görevlerini yerine getirirken kullanacakları yetkileri hükme bağlamaktadır.

57. Dokuzuncu kısım mali ve sosyal haklarla yardımları içermektedir. Bu cümleden olmak üzere 122 nci madde hâkim ve savcılarının aylık, ödenek ve diğer ücretleri ile mali ve sosyal hak ve yardımlarının bu Kanun hükümlerine tabi olduğunu ve ayrıca Devlet memurlarına bu kanunda yazılı olanların dışında sağlanacak diğer mali ve sosyal hak ve yardımlardan da istifade edeceklerini düzenlemektedir.

58. 123 nci maddede tanımlar yer almıştır. 124 nci madde gösterge tablosunu ve uygulanacak ek göstergeleri, 125 nci madde aylık ve ödeneğin hesaplanmasında uygulanacak katsayıyı, 126 nci madde brüt aylık tutarının tanımını düzenlemekte, 127 nci maddede ise hâkim ve savcılara ödenecek ödenek yer almaktadır. 128 nci madde ders ve konferans ücretlerine, 129 ncu madde aylık ve ödeneğin ödeme zamanına ve 130 ncu madde de mesleğe adaylıktan veya dışarıdan atananların aylık ve ödeneğe hak kazanma tarihlerine ilişkindir.

59. 131 nci maddede emeklilik hakları, 132 nci maddede sosyal yardım niteliğindeki konut, 133 nci maddede mahrumiyet yeri ödeneği, 134 nci maddede mahrumiyet yerleri ve ödenek miktarında uygulanacak esaslar, 135 nci maddede bu ödeneğin ödenme usulü, 136 nci maddede öğrenim bursları ve yurtlar, 137 nci maddede bursun kesilmesi, 138 nci maddede burs haklarının devamı, 139 ncu maddede aile yardımı ödeneği, 140 nci maddede bu ödeneğin ödenme usulü, 141 nci maddede bu ödeneğe hak kazanma, 142 nci maddede aile yardımı ödeneği hakkının kaybedilmesi, 143 nci maddede çocuk için aile yardımı ödeneği verilmeyecek haller, 144 nci maddede doğum yardımı ödeneği, 145 nci maddede ölüm yardımı ödeneği, 146 nci maddede yaralanma, sakatlanma ve öldürülme hallerinde verilecek tazminat ve aylıklar 147 nci maddede tedavi yardımı, 148 nci maddede cenaze giderleri, 149 ncu maddede mesleki kıyafet verileceği, bunun ayrıntılarının bir yönetmelikte düzenleneceği, 150 nci maddede yiyecek yardımı, 151 nci maddede de yakacak yardımı verileceği 657 sayılı Devlet Memurları Kanunundaki benzer hükümler de dikkate alınmak suretiyle düzenlenmiştir.

60. Onuncu kısımda adli ve idari yargı ile ceza infaz kurumları ve tevkifevleri memurlarının atama ve disiplin işlemleri yer almıştır. Bu cümleden olmak üzere 152 nci maddede atanmaları doğrudan doğruya Adalet Bakanlığına ait olan ceza infaz kurumları, çocuk eğitim ıslah ve infaz kurumları ve tutukevleri görevlileri ile atanmaları yine Bakanlığa ait olan adli yargı teşkilatında görevli icra memuru, icra memur muavini gibi memurlar dışında kalan ceza infaz kurumları, çocuk eğitim ıslah ve infaz kurumları ve tutukevleri ile bütün ilk derece adalet mahkemeleri ve adliyeye bağlı dairelerde görevli personelin atanmalarının Adalet Komisyonlarına ait olduğu bunların belli koşullar altında doğrudan doğruya Adalet Bakanlığınca da nakledilebilecekleri, Adalet Komisyonlarının oluşması yer almıştır.

61. 153 nci maddede Adalet Komisyonlarının atamaya ve nakle yetkili oldukları personele geçici yetki vermek suretiyle sürekli görev yerlerinin dışında geçici olarak görev verebilecekleri ancak ceza infaz kurumları, çocuk eğitim ıslah ve infaz kurumlarıyla tutukevlerinde görevli olanların ağır ceza Cumhuriyet savcısınca geçici yetki ile görevlendirilebilecekleri belirlenmiştir.

62. 154 nci madde Danıştay memurları dışında kalan idari mahkemelerde görevli personelin atanmasına ve nakledilmesine ilişkin hükümlerle idari mahkeme Adalet Komisyonlarının teşekkülünü hükme bağlamaktadır.

63. 155 nci maddede tasarrufların 152 ve 154 nci maddelerinde sayılan personelin özlük işlerinin tâbi olacağı hükümler sayılmıştır.

64. 156 - 164 nci maddelerde, 152 ve 154 nci maddelerde sayılan personel hakkında verilecek disiplin cezaları tanımlanmış ve bu cezaların hangi hallerde ve ne gibi eylemlere verileceği açıkça belirlenmiştir.

65. 165 nci maddeden 173 nci maddeye kadar olan hükümler ceza infaz kurumları, çocuk eğitim ıslah ve infaz kurumları ve tevkifevleri memurlarından disiplin cezası verilmesini gerekenlere verilecek cezaları ve bunların hangi hallerde verileceğini açıkça belirlemektedir.

66. 174 nci madde bir derece ağır veya hafif cezanın uygulanabilmesi hallerini, 175 nci madde disiplin cezalarını vermeye yetkili âmir ve mercileri, 176 nci madde disiplin cezalarının sicilden silinmesini, 177 nci madde ise disiplin cezaları ile ilgili hususlarda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun bu kanunda yer almayan diğer hükümlerinin uygulanacağını ifade etmektedir.

67. 178 nci maddede 152 ve 154 nci maddelerde yazılı memurların soruşturma ve kovuşturmalarının genel hükümlere tâbi olduğu belirlenmektedir.

68. Onbirinci kısımda geçici, hükümler bulunmaktadır. Geçici Birinci Madde değişen unvanlara, Geçici İkinci Madde çıkarılacak Yönetmeliklere, Geçici Üçüncü Madde, bu Tasarıda mesleğe giriş derecesi yükseltilmiş bulunduğundan kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mesleğe girmiş olanların kazanılmış hak ay-

liklarının bir defaya mahsus olmak üzere ve kadro koşulu aranmaksızın bir üst derecenin aynı kademesine getirileceği Geçici Beşinci Maddede bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Danıştay savcısı ve tetkik hâkimi bulunanlar ile idarî yargı mahkemelerine ilk defa atanacak olanların birinci sınıfa ayrılmış sayılacakları ve birinci sınıf incelemesine tabi tutulacakları, Geçici Altıncı Madde bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Danıştay tetkik hâkimi ve savcısı olup da kadro dereceleri bu kanuna ekli (3) ve (4) sayılı cetvellere uymayanların mevcut kadro dereceleri ve statüleriyle görevlerine devam edebileceklerine ait hükümleri kapsamaktadır.

69. 179 ncu madde adli ve idarî yargı mercileriyle Adalet Bakanlığının merkez ve taşra teşkilâtında görevli olan, hâkim, savcı ve Tamgün Yasası kapsamındakilerin dışında kalan memurlara brüt aylıklarının % 50'si oranında tazminat ödenmesini ve bu ödemenin ayrıntılarını düzenlemektedir.

70. 180 nci madde kanunda geçen hâkim deyimini adli yargı ve idarî yargı ayrı ayrı dikkate alınmak suretiyle tanımlamaktadır.

71. Tasarının bazı maddelerinde kідemden söz edilmiştir, 181 nci madde hâkim ve savcılar yönünden kıdem ne şekilde saptanacağını belirlemiş bulunmaktadır.

72. 182 nci maddede, Adalet Bakanlığının bu tasarıda sayılan görevler için ihtiyaç duyacağı kadroların başkaca bir hükme gerek olmaksızın her yıl Maliye Bakanlığınca verileceğini düzenlemektedir. Böylece duyulan ihtiyaç sebebiyle vakit geçirilmeksizin alınacak kadrolar üzerine adalet hizmetleri aksamadan yürütülecektir.

73. 183 ncü madde yürürlükten kaldırılan hükümlere ilişkindir.

74. 184 ncü madde yürürlük ile ilgilidir.

75. 185 nci madde kanunun yürütülmesine ilişkindir.

Adalet Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/262

Karar No. : 56

21 Nisan 1982

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Başbakanlığın 16.10.1981 gün ve 101-938/09681 sayılı yazıları ile Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına sunulan «Hâkimler ve Savcılar Kanunu Tasarısı»nın Komisyonumuza havale edilmesi üzerine, tasarı ilgili Bakanlık Temsilcilerinin de iştiraki ile incelendi.

Yeni bir Hâkimler ve Savcılar Kanununun kabul edilmesi prensip olarak benimsenmekle birlikte, bu Kanunun Kurucu Meclis tarafından düzenlenecek yeni Anayasada yer alacak yargıya ilişkin hükümler doğrultusunda hazırlanmasının uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

Ancak bu arada 2461 sayılı Kanunla Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu oluşturulmuş, 2462 sayılı Kanunla Adli ve İdarî yargıda görevli hâkimlerin sınıflandırılmaları ve derecelendirilmelerinde eşitlik sağlanmış, 2576 sayılı Kanunla Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin kuruluşları düzenlenmek suretiyle bu mahkemelerin kurulmaları ve çalışmalarının sağlanması, idarî yargı hâkim ve savcılarının yetiştirilmeleri görevleri Adalet Bakanlığınca verilmiştir.

Bu bakımdan Kod bir Kanun yerine idarî yargı hâkim ve savcılarının yetiştirilmeleri başta olmak üzere yürürlükteki Hâkimler Kanununda yer almayan bu personel ile mahkeme memurlarının özlük işlerinin düzenlenmesi ile yetinilmesi uygun görülmüş ve tasarının bu konulara ilişkin ve ivedilik arz eden maddeleri tefrik edilerek Komisyonunda öncelikle görüşülmüş ve Komisyon metni açıklanan bu doğrultuda düzenlenmiştir.

Bu cümleden olmak üzere;

1. Birinci madde ile 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 1 nci maddesi değiştirilmiş ve kapsama idari yargı savcıları da dahil edilmiştir.

2. İkinci madde, adli ve idari yargı adaylığına atanabilme şartlarını düzenlemek üzere Kanunun 3 ncü maddesini değiştirmektedir.

3. Üçüncü madde ile Hâkimler Kanununun 5 nci maddesi idari yargı adaylarının stajlarını düzenleyecek şekilde değiştirilmiştir.

4. Komisyon metninin 4 ve 5 nci maddeleri ile Hâkimler Kanununun 6 ve 11 nci maddeleri değiştirilerek bu maddelere idari yargı adayları da dahil edilmiştir.

5. Komisyon metninin 6, 7 ve 8 nci maddeleri ile 2556 sayılı Kanunun 17, 18 ve 19 ncü maddeleri değiştirilmiş, adli ve idari yargı hâkim ve savcılarının sınıf, derece ve görev unvanlarına göre ekli cetveller düzenlenmiştir. Bu cetveller 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 17 ve 18 nci maddelerindeki cetvellerin yerine kaim olmuş ve böylece evvelce hâkimler (1) sayılı, savcılar (2) sayılı cetvelde gösterilmiş iken hâkimlik ve savcılık görevlerinin eşdeğerli olduğu gözönünde tutularak birleştirilmiş ve adli yargı hâkim ve savcıları (1) sayılı cetvelde, idari yargı hâkim ve savcıları ise (2) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

6. Dokuzuncu madde ile Kanunun 30 ncü maddesi değiştirilmiş, 10 ncü madde ile 33 ncü maddeye bir fıkra eklenmiş ve 11 nci madde ile Kanunun 35 nci maddesi değiştirilerek adli ve idari yargı hâkim ve savcılarının sicil ve not verme işlemleri düzenlenmiştir.

7. Onikinci madde ile Kanunun 84 ncü maddesinde yapılan değişiklik ile idari yargı hâkim ve savcıları da madde kapsamına alınmıştır.

8. Onüçüncü madde ile Kanunun 113 ncü maddesinde değişiklik yapılarak, görevden uzaklaştırılan hâkim ve savcıların diğer kamu görevlileri gibi malî haklardan yararlanmaları sağlanmıştır.

9. Ondördüncü madde ile Hâkimler Kanununun 120 nci maddesi değiştirilmiş, yeni düzenleme ile Adalet Komisyonlarının oluşumları düzenlendiği gibi ayrıca idari yargı Adalet Komisyonlarının da oluşumu yoluna gidilmiştir.

10. Onbeşinci madde ile Kanunun 121 nci maddesi değiştirilmiş ve adli ve idari yargı Adalet Komisyonlarının görevleri ayrı ayrı belirlenmiştir.

11. Onaltıncı madde ile Kanunun 122 nci maddesi değiştirilmiş ve böylece adli ve idari yargıda görevli memurların, hizmetin gereği olarak yargı çevrelerinin içinde geçici olarak görevlendirilmesi sağlanmıştır.

12. Onyedinci madde ile Kanunun ek 4 ncü maddesine bir fıkra eklenmek suretiyle idari yargıdan adalet müfettişliğine atanacakların sadece idari yargıda denetim görevi yapabilecekleri açıklanmıştır. Buna göre adli yargıdan atanan adalet müfettişleri her iki yargıda denetim ve soruşturma görevini yürütürlerken, idari yargıdan müfettiş olarak atananlar yukarıda da açıklandığı gibi sadece idari yargıda denetim görevini yapacaklardır.

13. Onsekizinci madde ile Kanuna bir madde eklenmiş ve bu madde ile adalet müfettişlerine de diğer bakanlık müfettişlerine verildiği gibi özel hizmet tazminatı verilmesi kabul edilmiştir. Bu düzenleme ile adalet müfettişleri 1 Mart 1982 tarihinden geçerli olmak üzere birinci derece Devlet Memurluğu aylığının ek gösterge dahil 1 400 + 600 üzerinden % 20 özel hizmet tazminatı alacaklardır.

Eklenen diğer bir madde ile Hâkimler Kanununun uygulanması yönünden hâkim ve savcının tanımı yapılmış, böylece (1) ve (2) sayılı cetvellerin daha iyi bir şekilde düzenlenmesi mümkün kılınmıştır.

14. Komisyon metninin ondokuzuncu maddesi ile Kanuna Beş Ek Geçici madde eklenmiştir.

Ek Geçici 3 ncü madde ile idari yargı hâkim adaylığı için toplam 210 kadro alınmaktadır.

Ek geçici 4 ncü madde ile, 2575 sayılı Danıştay Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce Danıştay tetkik hâkimliği sınavına girip Danıştay'da staja başlayanların durumları düzenlenmiştir.

İlave edilen ek geçici 5 nci madde ile idari yargı adalet komisyonları oluşuncaya kadar bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde görev yapacak memurların atanmaları konusu düzenlenmiş ve bu mahkemelerin biran önce faaliyete geçmesi için bir defaya mahsus olmak üzere bu mahkemelerde görev yapacak memurların atanması için adli yargı adalet komisyonları ile Adalet Bakanlığına yetki verilmiştir.

2556 sayılı Hâkimler Kanununa eklenen ek geçici 6 ncı madde ile; bu Kanunla adli yargı hâkimliği ile Cumhuriyet Savcılığının sınıf, derece ve görev unvanlarını belirleyen yeni cetvel gereğince halen görevde bulunanların yeniden atanmalarının gerekmeyeceği ve bunların mevcut görevlerine devam edeceği belirtilmiştir.

Geçici 7 nci madde ile 1982 Bütçe Kanununda Adalet Bakanlığı bölümünde yer alan adalet başmüşavir müfettişliği, adalet müşavir müfettişliği, adalet başmüfettişliği unvanları ile Adalet Bakanlığı merkez kuruluşunda mevcut genel müdürlük; başmüşavirliği, müşavirliği, başyardımcılığı unvanları kaldırıldığından, bununla ilgili düzenleme getirilmiş ve ayrıca bir defaya mahsus olmak üzere teftiş kurulu başkanyardımcılığı, genel müdür yardımcılığı ve daire başkanlığına Adalet Bakanı tarafından atama yapılacağı düzenlenmiştir. Düzenleme yapılırken halen bu görevlerde hâkim ve savcı sınıfında bulunanlar için böyle bir atama yoluna gidileceği belirtilmiştir.

15. Komisyon metninin 20 nci maddesi ile 1721 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin 2 nci ve 3 üncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır. Sözü edilen fıkralar infaz kurumlarında çalışan bazı memurların atanmalarını savcılardan oluşan bir kurula verdiği halde, yeni düzenleme ile adli yargı adalet komisyonları bu tür memurları da atayacağından bu yola gidilmiştir.

16. Komisyon metninin 21 nci maddesi yürürlükle ilgilidir. Bu yolda düzenleme yapılırken müfettişlere özel hizmet tazminatı verilmesine ilişkin maddenin 1 Mart 1982 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girdiği ayrıca belirtilmiştir. Bu suretle 2595 sayılı Kanunla Devlet Memurları Kanununda yapılan değişikliğe paralel hükümler getirilmiştir.

17. Komisyon metninin 22 nci maddesi yürütme ile ilgilidir.

Kanun Tasarısı ve gerekçesi ile raporumuz Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Muzaffer BAŞKAYNAK
Hâkim Tuğgeneral

Üye
İsmet ONUR
Hâkim Albay

Üye
Edip GÜLTEKİN
Hâkim Albay

Üye
Ersin ESEROL
Hâkim Yarbay

Üye
Hasan Basri GÜLTEKİN
Danıştay Üyesi

Üye
Engin DOĞU
Adalet Bakanlığı
Kan. Kar. D. Plan. Arş.
Genel Müdürlüğü

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hâkimler ve Savcılar Kanunu Tasarısı

Adaylık :

MADDE 9. — Adaylık dönemini geçirip aşağıdaki koşullara uygun olarak ehliyetini kanıtlamış olmadıkça, hiç kimse hâkimlik ve savcılığa atanamaz.

41 nci madde hükmü saklıdır.

Adaylar, Devlet Memurları Kanunundaki Genel İdare Hizmetleri Sınıfına dahil olup, hâkimlik ve savcılığın sınıf ve derecelerine dahil değildirler.

Adayların Nitelikleri :

MADDE 10. — Adaylığa atanabilmek için :

1. Türk Vatandaşı olmak,

2. Giriş sınavının yapıldığı yılın Ocak ayında lisans ve lisans üstü (Master) öğrenimini yapmış olanlar için otuz, doktora öğrenimini tamamlamış olanlar için otuzbeş yaşını bitirmemiş olmak,

3. Adli Yargı adayları için; bir Türk Hukuk Fakültesinden mezun olmak veya İngilizce, Fransızca, İtalyanca, Almanca dillerinden biri ile öğrenim yapan yabancı bir hukuk fakültesini bitirip Türkiye'deki Hukuk Fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden sınava girip başarı belgesi almış bulunmak,

İdari Yargı adayları için; Hukuk, Siyasal Bilgiler, İktisat, İşletme İdari İlimler Fakülteleri ile İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin meslek konusu ile ilgili bölümlerinden veya bu fakülte ve yüksekokullara eşitliği kabul edilmiş İngilizce, Fransızca, İtalyanca, Almanca dillerinde biriyle öğrenim yapan yabancı öğretim kurumlarından mezun olmak,

4. Kamu haklarından yasaklı olmamak,

5. Askerlik durumu itibarıyla;

a) Askerlikle ilgisi bulunmamak,

b) Askerlik çağına gelmiş ise, eylemli askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sınıfına geçirilmiş olmak,

6. Hâkimlik ve Savcılık görevlerini sürekli olarak yurdun her yerinde yapmasına engel olabilecek vücut ve akıl hastalığı veya sakatlığı, alışılmışın dışında çevrenin yadırgayacağı şekilde konuşma ve organlarının hareketini kontrol zorluğu çekmek gibi özürli durumları bulunmamak,

ADALET KOMİSYONU METNİ

2556 Sayılı Hâkimler Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 2556 Sayılı Hâkimler Kanununun 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 1. — Adaylık dönemini geçirip bu kanundaki koşullara uygun olarak ehliyetini kanıtlamış olmadıkça, hiç kimse hâkimlik ve savcılığa atanamaz. Yetmişinci madde hükmü saklıdır.»

MADDE 2. — 2556 Sayılı Hâkimler Kanununun 3 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 3. — Adaylığa atanabilmek için :

1. Türk Vatandaşı olmak,

2. Giriş sınavının yapıldığı yılın Ocak ayının son günü itibarıyla lisans ve lisansüstü (Master) öğrenimini yapmış olanlar için otuz, doktora öğrenimini tamamlamış olanlar için otuzbeş yaşını bitirmemiş olmak,

3. Adli yargı adayları için; hukuk fakültesinden mezun olmak veya yabancı bir hukuk fakültesini bitirip de Türkiyedeki hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden sınava girip başarı belgesi almış bulunmak,

İdari yargı adayları için; hukuk veya hukuk bilgisine programlarında yer veren Siyasal Bilimler, İdari Bilimler, İktisat ve Maliye alanlarında en az dört yıllık yüksek öğrenim yapmış veya bunlara denkliği Milli Eğitim Bakanlığınca kabul edilmiş yabancı öğretim kurumlarından mezun olmak,

4. Kamu haklarından yasaklı olmamak,

5. Askerlik durumu itibarıyla; askerlikle ilgisi bulunmamak veya muvazaflık hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedeğe geçirilmiş olmak,

6. Hâkimlik ve savcılık görevlerini sürekli olarak yurdun her yerinde yapmasına engel olabilecek vücut ve akıl hastalığı veya sakatlığı, alışılmışın dışında çevrenin yadırgayacağı şekilde konuşma ve organlarının hareketini kontrol zorluğu çekmek gibi özürli durumları bulunmamak,

(Hükümetin Teklifi)

7. Taksirli suçlar ayrık olmak üzere, ağır hapis veya üç aydan fazla hapis yada affa uğramış olsa bile zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı bir suçtan dolayı hürriyeti bağlayıcı ceza ile hükümlü bulunmamak ya da yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı bir suçtan veya üç aydan fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir fiilden dolayı soruşturma ve kovuşturma altında olmamak,

8. Yazılı yarışma sınavı ile mülakatta başarı göstermek,

9. Hâkimlik ve Savcılık mesleğine yaraşmaya cak tutum ve davranışlarda bulunmamış olmak,
Şartır.

Adaylık Süresi :

MADDE 12. — Adaylık süresi iki yıldır. İhtiyaç vukuunda bir yıllık staj süresini bitirmiş olan adayları üçüncü sınıf hâkim ve savcılığa ayırmaya Adalet Bakanı yetkilidir. Ancak, iki yıldan az adaylık yapanların geri kalan süreleri mesleklerinde geçecek yükselme süresine ilâve edilir.

Atama :

MADDE 15. — Stajını tamamlayan ve mesleğe kabule mani bir hali görülmemiş olan Adli ve idari yargı adaylarının, Adalet Bakanlığınca Teşkilatın ihtiyacı gözönünde bulundurularak tespit edeceği görevleri ve görev yerleri Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yapılacak ad çekme suretiyle belirlenir.

Atamalar, ilgililerin adaylığa giriş derece ve kademelerine bir derece eklenmek suretiyle bulunacak

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

7. Taksirli suçlar hariç olmak üzere, ağır hapis veya üç aydan fazla hapis ya da affa uğramış olsa bile zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı bir suçtan dolayı hürriyeti bağlayıcı ceza ile hükümlü bulunmamak ya da yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyet kırıcı bir suçtan veya taksirli suçlar hariç olmak üzere üç aydan fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren bir fiilden dolayı soruşturma veya kovuşturma altında olmamak,

8. Yazılı yarışma sınavı ile mülakatta başarı göstermek,

9. Sarhoşluk, kumar oynamak veya kumar oynatmak gibi hâkimlik ve savcılık mesleğine yaraşmayacak tutum ve davranışlarda bulunmamış olmak,
Şartır.

MADDE 3. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 5. — Adaylık süresi iki yıldır. İhtiyaç vukuunda bir yıllık staj süresini bitirmiş olan adayları hâkim ve savcılığın üçüncü sınıfına ayırmaya Adalet Bakanı yetkilidir. Ancak, iki yıldan az adaylık yapanların geri kalan süreleri mesleklerinde geçecek yükselme süresine ilave edilir.

Avukat adaylarının mahkemelerde yaptıkları stajlar hâkim adaylığında geçmiş sayılır.

Adli yargı adayları stajlarını; adliye mahkemelerinde, Cumhuriyet savcılıklarında, icra dairelerinde ve sorgu hâkimliklerinde, idari yargı adayları stajlarını; bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde yaparlar. Ankara'daki adayların ayrıca, yönetmelikte belirlenecek süre ile ilgisine göre Yargıtay ve Danıştayda staj yapmaları sağlanır.

Adaylar gördükleri bütün işlerden dolayı asıl görevliler gibi sorumludurlar.»

MADDE 4. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 6. — Stajını tamamlayan ve mesleğe kabule mani bir hali görülmemiş olan adayların, Adalet Bakanlığınca adli ve idari yargı teşkilatlarının ihtiyaçları gözönünde bulundurularak tespit edilecek görevleri ve görev yerleri Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yapılacak ad çekme suretiyle belirlenir.

(Hükümetin Teklifi)

derece ve kademeler üzerinden müşterek kararla yapılır.

Adaylara Verilecek Siciller :

MADDE 13. — Her adayın vazifesini yapmakta gösterdiği kabiliyet ve ahlaki gidişine dair bilgi, çalıştığı daire amirleri tarafından mensup olduğu mahkemenin en yüksek dereceli hâkimine veya Cumhuriyet Savcısına altı ayda bir verilecek takrirler ile hâkim veya Cumhuriyet Savcısının aday hakkında görüşü ve bilgisine dayanan mütalaalarından ve Adalet Müfettişlerinin raporlarından alınır.

Yukarıdaki fıkrada gösterilen merciler bu husustaki mütalaalarını, Adalet Bakanlığınca buna mahsus olmak üzere hazırlanacak kâğıtlara yazarlar.

Sınıflar :

MADDE 17. — Hâkimlik ve Savcılık Mesleği; üçüncü sınıf, ikinci sınıf, birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıf olmak üzere 4 sınıfa ayrılır.

Adli Yargı İle İlgili Cetveller :

MADDE 18. — Adli Yargı Hâkimliği ile Cumhuriyet Savcılığının sınıf, derece ve görev unvanları sırasıyla, bu kanuna bağlı (1) ve (2) sayılı cetvellerde gösterilmiştir.

İdari Yargı İle İlgili Cetveller :

MADDE 19. — İdari Yargı Hâkimliği ile Savcılığının sınıf, derece ve görev unvanları sırasıyla, bu kanuna bağlı (3) ve (4) sayılı cetvellerde gösterilmiştir.

Üst Mercilerce Verilecek Siciller :

MADDE 26. — Ağır Ceza Cumhuriyet Savcılığı merkezdeki Cumhuriyet Savcı Yardımcıları ile bağlı ilçe Cumhuriyet Savcı ve Yardımcıları; Ağır Ceza Mahkemesi Başkanları Merkezdeki ve bağlı ilçelerdeki sorgu Hâkimleriyle üçüncü sınıf hakimler; Bölge İdare Mahkemesi Başkanları İdare ve Ver-

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sek Kurulunca yapılacak ad çekme suretiyle belirlenir.»

MADDE 5. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 11 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 11. — Her adayın vazifesini yapmakta gösterdiği kabiliyet ve başarı ile görevine bağlılığı ve ahlaki gidişine ait bilgiler, çalıştığı daire amirleri tarafından o dairedeki staj süresinin sonunda düzenlenip mensup olduğu Adalet Komisyonuna verilecek belgeler ile Adalet Komisyonunun mütalaasından ve adalet müfettişlerinin raporlarından alınır.

Yukarıdaki fıkrada gösterilen merciler bu husustaki kanaat ve mütalaalarını Adalet Bakanlığınca hazırlanacak fişlere yazarlar.»

MADDE 6. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 17 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 17. — Hâkimlik ve savcılık mesleği; üçüncü sınıf, ikinci sınıf, birinci sınıfa ayrılmış ve birinci sınıf olmak üzere dört sınıfa ayrılır.»

MADDE 7. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 18 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 18. — Adli yargı hâkimliği ile Cumhuriyet Savcılığının sınıf, derece ve görev unvanları bu Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir.»

MADDE 8. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 19 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 19. — İdari yargı hâkimliği ile savcılığının sınıf, derece ve görev unvanları bu Kanuna bağlı (2) sayılı cetvelde gösterilmiştir.»

MADDE 9. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 30 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 30. — a) Ağır Ceza Cumhuriyet Savcılığı merkezdeki Cumhuriyet Savcı Yardımcıları ile ilçe Cumhuriyet Savcı ve yardımcıları,

(Hükümetin Teklifi)

gi Mahkemelerindeki üçüncü sınıf Hâkimler hakkında, 23 ncü maddenin (c) bendinde sayılan hususları gözönünde bulundurarak; kanun yoluna müracaat olunmayan kararlarından veya taalluk ettiği işi neticelenmeyen lahiyalarından ya da iddianame ve kararnamelerinden en az beşinin tasdikli suretini de ekleyerek, ilgililerin ilerlemeleri ve derece yükselme sürelerinin bitiminden bir ay önce Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda bulunacak şekilde düşüncelerini belirten bir sicil fişi gönderirler. Bir yerde birden fazla Ağır Ceza Mahkemesi veya Bölge İdare Mahkemesi bulunduğu takdirde sicil fişleri, Ağır Ceza Mahkemeleri ile Bölge İdare Mahkemelerinde görevli üçüncü sınıf Hâkimler Hakkında mensup oldukları, diğer üçüncü sınıf hâkimler hakkında en kıdemli Ağır Ceza veya Bölge İdare Mahkemesi Başkanı tarafından düzenlenir.

Haklarında bu madde gereğince sicil fişi düzenlenecek olanlar, söz konusu her kademe ilerleme ve derece yükselme süresi içinde görevlerini ayrı ayrı yerlerde yapmışlarsa en uzun süre ile buldukları yerin yukarıda belirlenen üst mercilerince işlem yapılır.

Yargıtay ve Danıştay Hizmetinde Olanlar :

MADDE 29. — Kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi sırasında Yargıtay ve Danıştay'da hizmet görenler hakkında, ilgisine göre Birinci Başkanların Daire Başkanlarının, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının ve Danıştay Başsavcısının yazılı görüşleri alınır.

Yargıtay ve Danıştay Notları :

MADDE 31. — Yargıtay ve Danıştay Daireleri yaptıkları yargısal incelemeler sırasında tek veya toplu olarak karar veren hâkimler ile Cumhuriyet sav-

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) Ağır Ceza Mahkemesi Başkanları merkezdeki ve bağlı ilçelerdeki sorgu hâkimleriyle üçüncü sınıf hâkimler;

c) Ağır Ceza merkezlerindeki en kıdemli Asliye Hukuk hâkimleri münhasıran hukuk davalarına bakan üçüncü sınıf hâkimler;

d) Bölge İdare Mahkemesi Başkanları İdare ve Vergi Mahkemelerindeki üçüncü sınıf hâkimler;

Hakkında, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin koşulları gözönünde bulundurarak; kanun yoluna müracaat olunmayan kararlarından veya ilgili olduğu işi sonuçlanmayan lahiyelerinden ya da iddianame ve kararnamelerinden en az beşinin tasdikli suretini de ekleyerek, ilgililerin kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi sürelerinin bitiminden bir ay önce Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda bulunacak şekilde düşüncelerini belirten bir sicil fişi gönderirler.

Bir yerde birden fazla ağırceza mahkemesi veya bölge idare mahkemesi bulunduğu takdirde sicil fişleri, ağır ceza mahkemeleriyle bölge idare mahkemelerinde görevli üçüncü sınıf hâkimler hakkında mensup oldukları, diğer üçüncü sınıf hâkimler ile sorgu hâkimleri hakkında en kıdemli ağır ceza veya bölge idare mahkemesi başkanı tarafından düzenlenir.

Haklarında bu madde gereğince sicil fişi düzenlenecek olanlar, kademe ilerleme ve derece yükselme süresi içinde görevlerini ayrı ayrı yerlerde yapmış iseler en uzun süre ile buldukları yerin, yukarıda belirlenen üst mercilerince işlem yapılır.

Bölge idare mahkemelerindeki ikinci sınıfa mensup başkan ve üyelerin kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine ilişkin ilkeler Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenerek ilan edilir.

MADDE 10. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 33 ncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Yargıtay ve Danıştay'da hizmet görenler hakkındaki siciller, ilgisine göre Yargıtay Birinci Başkanı, Danıştay Başkanı, Daire veya Kurul Başkanları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Danıştay Başsavcısı tarafından düzenlenir.»

MADDE 11. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 35 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

cıları ve Danıştay savcılar hakkında çok iyi, iyi, orta ve zayıf olmak üzere not verirler. Not verilirken, kararda sağlanan isabet, davanın hızla yürütülmesi, duruşmalara hazırlıklı çıkılarak gereksiz gecikmelere neden olunmaması, usul hükümlerinin eksiksiz ve zamanında yerine getirilmesi, dava konularının anlayış ve yönlendirilmesi ve gerekçeli kararın yazılış, tahlil ve sonuçlandırılmasında gösterilen başarı, emsal kararların gözetilmesi gibi hususlar gözönünde tutularak değerlendirme yapılır ve buna göre fiş doldurulur.

Hükmün onanmış veya bozulmuş olması olumlu veya olumsuz not vermek için yeterli sebep olamaz.

Not verilip verilmemesi konusu incelemeyi yapan daireye aittir. Olumlu ve olumsuz kanaat edinilmesine yeterli olmayan kararlar için not verilmez. Ancak bu nedenle not verilmediğinin belirtilmesi ve buna göre notsuz fiş düzenlenmesi gerekir.

Not verme işlemi, incelemeyi yapan dairenin Başkan ve üyeleri tarafından birlikte alınacak bir kararla yerine getirilir. Doldurulan fişler Adalet Bakanlığına gönderilmek üzere Birinci Başkanlığa sunulur.

Genel Kurullarda yapılan incelemelerde de yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre işlem yapılır.

Verilen notların ilerleme ve yükselmelerde hangi oranlarda ve ne surette değerlendirileceği Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca her yılın Ocak ayında tespit ve ilan olunur.

Gözetim ve Denetim Hakkı :

MADDE 4. — Hâkim ve savcılar idarî görevleri yönünden Adale Bakanlığına bağlıdırlar.

Adalet Bakanı yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin görevler ayrık olmak üzere hâkim ve savcılar üzerinde gözetim hakkına haizdir.

Yargıtay bütün adalet mahkemeleri üzerinde, Danıştay, bütün idarî mahkemeler üzerinde yargı denetimi ve gözetimi : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Cumhuriyet Başsavcı yardımcıları üzerinde, Danıştay Başsavcısı, Danıştay Başsavcı yardımcıları üzerinde; Ağır Ceza Cumhuriyet savcıları merkezdeki Cumhuriyet savcı yardımcılığı ile bağlı ilçe Cumhuriyet savcı ve yardımcılığı üzerinde gözetim ve denetim hakkına sahiptir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

«Madde 35. — Yargıtay ve Danıştay Daireleri yaptıkları temyiz incelemeleri sırasında tek veya toplu olarak karar veren hâkimler ile Cumhuriyet Savcıları hakkında çok iyi, iyi, orta ve zayıf olmak üzere not verirler. Not verilirken; kararda sağlanan isabet, davanın hızla yürütülmesi, duruşmalara hazırlıklı çıkılarak gereksiz gecikmelerine neden olunmaması, usul hükümlerinin eksiksiz ve zamanında yerine getirilmesi, dava konularının anlayış ve yönlendirilmesi ve gerekçeli kararın yazılış, tahlil ve sonuçlandırılmasında gösterilen başarı, emsal kararların gözetilmesi gibi hususlar gözönünde tutularak değerlendirme yapılır ve buna göre fiş doldurulur.

Hükmün onanmış veya bozulmuş olması, olumlu veya olumsuz not vermek için yeterli sebep olamaz.

Olumlu veya olumsuz kanaat edinilmesine yeterli olmayan kararlar için not verilmez. Ancak bu nedenle not verilmediğinin belirtilmesi ve buna göre notsuz fiş düzenlenmesi gerekir.

Not verme işlemi, incelemeyi yapan dairenin başkan ve üyeleri tarafından birlikte alınacak bir kararla yerine getirilir. Doldurulan fişler Adalet Bakanlığına gönderilmek üzere ilgisine göre Yargıtay Birinci Başkanlığına ve Danıştay Başkanlığına verilir.

Genel Kurullarda yapılan incelemelerde de yukarıdaki fıkralar hükümlerine göre işlem yapılır.

İtiraz üzerine incelenen dosyalara ilişkin olarak karar veren hâkimler hakkında bölge idare mahkemelerince hangi hallerde ve ne surette not verileceği Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenir.»

MADDE 12. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 84 nolu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 84. — Yargıtay, bütün adalet mahkemeleri üzerinde, Danıştay, bütün idarî mahkemeler üzerinde yargı denetimi ve gözetimi; Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Cumhuriyet Başsavcı yardımcılığı üzerinde, Danıştay Başsavcısı, Danıştay savcılığı üzerinde; ağır ceza Cumhuriyet Savcılığı, merkezdeki Cumhuriyet Savcı yardımcılığı ile bağlı ilçe Cumhuriyet savcı ve yardımcılığı üzerinde gözetim ve denetim hakkına sahiptir.

Mahkeme başkanlarının, yargılamanın düzenli bir şekilde yürütülmesine ilişkin olarak, dairelerindeki hâkimler üzerinde gözetim hakkı vardır.

(Hükümetin Teklifi)

Görevden Uzaklaştırılanların Hakları :

MADDE 98. — Görevden uzaklaştırılan veya görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan ya da gözaltına alınan hâkim ve savcılara bu süre içinde aylık ve ödeneklerinin üçte ikisi verilir. Bunlar bu kanunda yer alan diğer sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam ederler.

Görevden uzaklaştırılanlardan haklarında 99 ve 100 nci maddeler uyarınca işlem yapılanlar, görevlerine iade veya eş bir göreve atanmakla beraber kesilmiş olan aylık ve ödeneklerini alırlar ve görevden uzak kaldıkları süreler ilerleme ve yükselmelerinde değerlendirilir.

Ancak uyarıma cezası ayırık olmak üzere haklarında disiplin cezası verilmiş olanların kesilmiş olan aylık ve ödenekleri ödenmez ve görevden uzak kaldıkları süreler değerlendirilmez.

Adli Yargı Memurlarının Atanması :

MADDE 152. — Tayinleri doğrudan doğruya Adalet Bakanlığına ait olan memurlar dışında kalan; ceza infaz kurumları çocuk eğitim, ıslah ve infaz kurumları ve tutukevlerinin memur ve hizmetlileri ile bütün ilk derece adalet mahkemeleri ve adliyeye bağlı dairelerin yazı işleri, müdürleri, yazı işleri müdür yardımcıları, zabıt kâtibî, yardımcı hizmetler sınıfı memurları ve diğer müdür ve memurlar ağır ceza merkezlerinde kurulan Adalet Komisyonlarıncı atanır ve nakledilirler.

Adalet Komisyonlarıncı naklen yapılacak atamalarda ilgili hâkim veya savcının görüşleri alınır.

Birinci fıkrada sayılanlar, Adalet Komisyonunun istemi veya hizmetin gereği ya da güvenlik nedeniyle doğrudan doğruya Adalet Bakanlığınca nakledilebilirler.

Adalet Komisyonları, ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; başkan ve bir asıl bir yedek üyesi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek hâkimler ile o yer Cumhuriyet savcısından oluşur.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Adalet Bakanı, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin görevler hariç olmak üzere hâkim ve savcılar üzerinde gözetim hakkını haizdir.

Hâkim ve savcılar idari görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlıdır.»

MADDE 13. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 113 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 113. — Görevden uzaklaştırılanlara aylıklarının üçte ikisi, görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlara aylıklarının yarısı ödenir. Bu gibiler kanunların öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler.

Haklarında memuriyete mani olmayacak kazai veya inzibati bir ceza verilmiş olanlar görevlerine iade veya eş bir göreve tayin olunurlar. Şu kadar ki kesilmiş olan aylıklarını alamazlar.»

MADDE 14. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 120 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 120. — a) Adli yargı Adalet Komisyonları : Ağır ceza mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; Başkanı ve bir asıl, bir yedek üyesi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek hâkimler ile o yer Cumhuriyet Savcısından oluşur.

Başkanın yokluğunda Komisyona asıl üye başkanlık eder. Asıl üyenin Komisyona başkanlık etmesi veya yokluğunda yedek üye, Cumhuriyet savcısının yokluğunda ise kendisine vekâlet eden Cumhuriyet savcı yardımcısı katılır.

b) İdari yargı adalet komisyonları : Bölge idare mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; bölge idare mahkemesi başkanının başkanlığında, iki asıl ve bir yedek üyesi Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca belirlenecek idari yargı hâkimlerinden oluşur.

Başkanın yokluğunda Komisyona kıdemli asıl üye başkanlık eder. Üyelerden birinin Komisyona başkanlık etmesi veya yokluğunda, yedek üye komisyona katılır.

(Hükümetin Teklifi)

Adalet Komisyonu Başkanının yokluğunda asıl üye Komisyona başkanlık eder. Asıl üyenin yokluğunda yedek üye ve Cumhuriyet Savcısının yokluğunda kendisine vekâlet eden Cumhuriyet savcı yardımcısı komisyona katılır.

Bu komisyonlarda bir yazı işleri müdürü ile yeteri kadar memurdan oluşan birer büro bulunur.

İdarî Yargı Memurlarının Atanması :

MADDE 154. — Danıştay memurları ayrık olmak üzere idarî mahkemelerde görevli yazı işleri müdürleri, yazı işleri müdür yardımcıları, zabıt kâtipleri, yardımcı hizmetler sınıfı memurları ile diğer müdür ve memurlar idarî mahkeme Adalet Komisyonlarınca atanır ve nakledilirler.

Birinci fıkrada sayılanlar, idari mahkeme Adalet Komisyonunun istemi veya hizmetin gereği ya da güvenlik nedeniyle doğrudan doğruya Adalet Bakanlığınca nakledilebilirler.

İdarî mahkeme Adalet Komisyonu; Bölge İdare Mahkemelerinin bulunduğu yerlerde; Bölge İdare Mahkemesi Başkanının başkanlığında biri idare, diğeri vergi mahkemelerinden olmak üzere en kıdemli iki mahkeme başkanından oluşur.

Başkanın yokluğunda İdare ve Vergi Mahkemeleri Başkanlarından en kıdemlisi Komisyona başkanlık eder. İdare ve Vergi Mahkemesi Başkanlarından birinin Komisyona Başkanlık etmesi veya herhangi bir nedenle yokluğu halinde o başkanın mensup olduğu mahkemenin en kıdemli üyesi Komisyona katılır.

Bir yerde birden fazla Bölge İdare Mahkemesi bulunduğu takdirde her Bölge İdare Mahkemesi bünyesinde müstakil bir Adalet Komisyonu kurulur.

Bu komisyonlarda, bir Yazı İşleri Müdürlüğü ile yeteri kadar memurdan oluşan birer büro bulunur.

Özlük İşleri :

MADDE 155. — 152 ve 154 nci maddelerde sayılan memur ve hizmetlilerin; hizmet şartları, nitelikleri, ilerleme ve yükselmeleri, ödev, hak, yükümlü ve sorumlulukları, görevden uzaklaştırılmaları, aylık ve ödenekleri, sosyal hak ve yardımları, disiplin işlemleri ve diğer her türlü özlük işleri bu kanundaki özel hükümlerle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanmak suretiyle ilgisine göre adli ve idari Adalet Komisyonları tarafından yerine getirilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bir yerde birden fazla bölge idare mahkemesi bulunduğu takdirde her bölge idare mahkemesi bünyesinde müstakil bir Adalet Komisyonu kurulur.

Adalet komisyonlarında, bir yazı işleri müdürlüğü ile yeteri kadar memurdan oluşan bir büro bulunur.

MADDE 15. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 121 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

«Madde 121. — a) Adli yargı Adalet Komisyonları : Tayinleri doğrudan doğruya Adalet Bakanlığına ait olan memurlar dışında kalan; ceza infaz kurumları, çocuk eğitim, ıslah ve infaz kurumları ve tutukevlerinin memur ve hizmetlileri ile bütün ilk derece adalet mahkemelerinin, adliyeye bağlı dairelerin yazı işleri müdürleri, yazı işleri müdür yardımcıları, zabıt kâtibi, yardımcı hizmetler sınıfı memurları ve diğer müdür ve memurların;

(Hükümetin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) İdari yargı adalet komisyonları : Danıştay memurları hariç olmak üzere idari mahkemelerde görevli yazı işleri müdürleri, zabıt kâtipleri, yardımcı hizmetler sınıfı memurları ile diğer müdür ve memurların;

Hizmet şartları, nitelikleri, ilerleme ve yükselmeleri, ödev, hak, yüküm ve sorumlulukları, görevden uzaklaştırılmaları, aylık ve ödenekleri, sosyal hak ve yardımları, disiplin işlemleri, atama ve nakilleri, geçici görevlendirilmeleri ve diğer her türlü özlük işlerini, bu kanundaki özel hükümlerle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerini uygulamak suretiyle yerine getirirler.

Adalet Komisyonlarınca naklen yapılacak atamalarda, ilgili mahkeme başkanı, hâkim veya Cumhuriyet Savcısının görüşleri alınır.

Adalet Bakanlığı, ilgili Adalet Komisyonunun istemi veya hizmetin gereği nedeniyle yukarıdaki bentlerde sayılan personeli doğrudan doğruya nakledebilir.

Geçici Görevlendirme :

MADDE 153. — Adalet Komisyonları, atamaya ve nakle yetkili oldukları personeli hizmetin gereği olarak yargı çevreleri içinde, sürekli görev yerlerinin dışında bir başka yerde altı ayı geçmemek üzere geçici olarak görevlendirebilirler.

Ancak, birinci fıkradaki personelden ceza infaz kurumları, çocuk eğitim, ıslah ve infaz kurumları ile tutukevlerinde görevli olanların geçici olarak görevlendirilme yetkisi, ağır ceza Cumhuriyet Savcısına aittir.

Hâkim Deyimi :

MADDE 180. — Bu Kanunda geçen hâkim deyimi;

1. Adli yargıda : Mahkeme başkanlığı, mahkeme üyeliği, asliye hâkimliği, sulh hâkimliği, icra hâkimliği, iş hâkimliği, trafik mahkemesi hâkimliği, ta-

MADDE 16. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 122 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 122. — Adalet Komisyonları, atamaya ve nakle yetkili oldukları personeli, hizmetin gereği olarak yargı çevreleri içinde, sürekli görev yerlerinin dışında bir başka yerde altı ayı geçmemek üzere geçici olarak görevlendirebilirler.

Ancak, birinci fıkradaki personelden ceza infaz kurumları, çocuk eğitim, ıslah ve infaz kurumları ile tutukevlerinde görevli olanların geçici olarak görevlendirilme yetkisi, ağır ceza Cumhuriyet Savcısına aittir.»

MADDE 17. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununa 2462 sayılı Kanunla eklenen Ek 4 nci maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«İdari yargıdan atanan Adalet müfettişleri sadece Bölge İdare, İdare ve Vergi Mahkemelerinin denetimi ile görevlendirilirler.»

MADDE 18. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

«EK MADDE 6. — Adalet müfettişlerine 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen en yüksek Devlet memuru aylığının (Ek gösterge dahil) % 20'si

(Hükümetin Teklifi)

pulama mahkemesi hâkimliği, sorgu hâkimliği, Yargıtay tetkik hâkimliği,

2. İdari yargıda : Mahkeme Başkanlığı, mahkeme üyeliği, idari ve vergi mahkemesi hâkimliği, Danıştay tetkik hâkimliği, anlamını taşır,

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

oranında özel hizmet tazminatı ödenir. Bu tazminat Damga Vergisi hariç, herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.

Özel hizmet tazminatına hak kazanmada ve bunların ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır.

Yurt dışına sürekli görevle gönderilenlere bu tazminat ödenmez.»

«EK MADDE 7. — Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Hâkim :

1. Adli yargıda : Mahkeme başkanı ve üyeleri ile hâkimlerini, Yargıtay tetkik hâkimi ve Bakanlık tetkik hâkimini,

2. İdari yargıda : Mahkeme başkanı ve üyeleri ile hâkimlerini, Danıştay tetkik hâkimi ve Bakanlık tetkik hâkimini,

b) Savcı :

1. Adli yargıda : Cumhuriyet Savcısı, Cumhuriyet Savcı Başyardımcısı, Cumhuriyet Savcı Yardımcısı, Cumhuriyet Başsavcı başyardımcısı, Cumhuriyet başsavcı yardımcısı, adalet hizmetindeki idari görevlerde çalışan savcıları,

2. İdari yargıda : Danıştay savcısı ile adalet hizmetindeki idari görevlerde çalışan savcıları, ifade eder.

MADDE 19. — 2556 sayılı Hâkimler Kanununa aşağıdaki ek geçici maddeler eklenmiştir.

«EK GEÇİCİ MADDE 3. — İdari yargı hâkim adaylığı için Adalet Bakanlığına Genel İdare Hizmetleri sınıfından 9 ncu dereceden 200 adet, 8 nci dereceden 5 adet ve 7 nci dereceden 5 adet kadro verilmiş ve Adalet Bakanlığı taşra teşkilatı kadro cetveli-ne eklenmiştir.»

«EK GEÇİCİ MADDE 4. — 2575 sayılı Danıştay Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce Danıştay tetkik hâkimliği sınavlarına girip Danıştay'da staja başlayanlar, staj süresini tamamladıktan sonra, mesleğe kabule mani halleri bulunmadığı takdirde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca Danıştay tetkik hâkimliğine atanırlar.»

«EK GEÇİCİ MADDE 5. — İdari yargı Adalet Komisyonları oluşuncaya kadar bir defaya mahsus olmak üzere; bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde görev yapacak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa

(Hükümetin Teklifi)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tabi personelin atanmaları mahalli adli yargı adalet komisyonları tarafından yapılır.

Adalet Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde bu atanmaları doğrudan doğruya da yapabilir.»

«EK GEÇİCİ MADDE 6. — Bu Kanunla adli yargı hâkimliği ile Cumhuriyet savcılığının sınıf, derece ve görev unvanlarını belirleyen (1) sayılı cetvel gereğince hâkim ve Cumhuriyet savcılarının yeniden atanmaları gerekmez. Bunlar mevcut görevlerine devam ederler.»

«EK GEÇİCİ MADDE 7. — 1. Adalet Başmüşavir Müfettişliği, Adalet Müşavir Müfettişliği, Adalet Başmüfettişliği unvanları kaldırılmıştır. Halen bu görevlerde bulunanlar ayrıca atamaya gerek olmaksızın Adalet Müfettişi olurlar.

2. Adalet Bakanlığı merkez kuruluşunda mevcut Genel Müdürlük Başmüşavirliği, Müşavirliği, Başyardımcılığı ve yardımcılığı unvanları kaldırılmıştır. Halen bu görevlerde bulunan hâkim ve savcılar yeniden atanmaları gerekmeksizin Bakanlık Tetkik Hâkimi olurlar.

Kaldırılan hükümler;

MADDE 183. — 2556 sayılı Hâkimler Kanunu ile bunun ek ve tadilleri ve 1721 Sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerin İdaresi Hakkındaki Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

Kaldırılan Hükümler :

MADDE 20. — 1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerinin İdaresi Hakkındaki Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

(Hükümetin Teklifi)

Yürürlük :

MADDE 184. — Bu Kanunun mali hükümleri 1 Mart 1982, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme;

MADDE 185. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür,

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük;

MADDE 21. — Bu Kanunun 18 nci maddesiyle eklenen ek 6 ncı madde hükümleri 1 Mart 1982 tarihinden geçerli olarak, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 22. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

15 Ekim 1981

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
Z. Baykara

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
T. Özal

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztürk

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdeş

Adalet Bakanı
C. Menteş

Milli Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
K. Erdem

Milli Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. N. Ayanoğlu

Gümrük ve Tekel Bakanı
R. Baturalp

Ulaştırma Bakanı
N. Özgür

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
Ş. Kocatopçu

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
S. Bingöl

Turizm ve Tanıtma Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Köy İşleri ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

Kültür Bakanı
C. Baban

HÜKÜMETİN TEKLİFİNE BAĞLI CETVELLER

(1) SAYILI CETVEL

Sınıf	D.	Unvan
3. Sınıf	7	Hâkimlik
3. Sınıf	6	Hâkimlik
2. Sınıf	5	Hâkimlik
2. Sınıf	4	Hâkimlik
		Yargıtay Tetkik Hâkimliği
2. Sınıf	3	Hâkimlik
		Yargıtay Tetkik Hâkimliği
		Mahkeme Başkanlığı
2. Sınıf	2	Hâkimlik
		Yargıtay Tetkik Hâkimliği
		Mahkeme Başkanlığı
2. Sınıf	1	Hâkimlik
Birinci Sınıfa ayrılmış		Yargıtay Tetkik Hâkimliği
		Mahkeme Başkanlığı
1		Hâkimlik
		Yargıtay Tetkik Hâkimliği
		Mahkeme Başkanlığı
Birinci Sınıf	1	Yargıtay Birinci Başkanlığı
		Yargıtay İkinci Başkanlığı
		(Daire Başkanı)
		Yargıtay Üyeliği

2) SAYILI CETVEL

3. Sınıf	7	Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
3. Sınıf	6	Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
2. Sınıf	5	Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Savcılığı
		Bakanlık Tetkik Hâkimliği
		3 nci Sınıf Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	4	Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Savcılığı
		Bakanlık Tetkik Hâkimliği
		2 nci Sınıf Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	3	Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Savcılığı
		Bakanlık Tetkik Hâkimliği
		2 nci Sınıf Adalet Müfettişliği

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ CETVELLER

(1) SAYILI CETVEL

Sınıf	D.	Unvan
3. Sınıf	8	Hâkimlik
		Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
3. Sınıf	7	Hâkimlik
		Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
3. Sınıf	6	Hâkimlik
		Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
2. Sınıf	5	Hâkimlik
		Yargıtay Tetkik Hâkimliği
		Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Savcılığı
		Bakanlık Tetkik Hâkimliği
		Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	4	Hâkimlik
		Yargıtay Tetkik Hâkimliği
		Mahkeme Başkanlığı
		Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Savcılığı
		Bakanlık Tetkik Hâkimliği
		Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	3	Hâkimlik
		Yargıtay Tetkik Hâkimliği
		Mahkeme Başkanlığı
		Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Savcılığı
		Bakanlık Tetkik Hâkimliği
		Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	2	Hâkimlik
		Yargıtay Tetkik Hâkimliği
		Mahkeme Başkanlığı
		Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı
		Cumhuriyet Savcılığı
		Bakanlık Tetkik Hâkimliği
		Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	1	Hâkimlik
		Yargıtay Tetkik Hâkimliği
		Mahkeme Başkanlığı
		Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı

Sınıf	D.	Unvan	Sınıf	D.	Unvan
2. Sınıf	2	Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı Cumhuriyet Savcılığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği 2 nci Sınıf Adalet Müfettişliği	Birinci sınıfa ayrılmış	2 ve 1	Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı Cumhuriyet Savcılığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği Hâkimlik Yargıtay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı Cumhuriyet Savcılığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği Daire Başkanlığı Genel Müdür Yardımcılığı
Birinci Sınıfa ayrılmış	1	Cumhuriyet Savcı Yardımcılığı Cumhuriyet Başsavcı Yardımcılığı Cumhuriyet Savcılığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği 1 nci Sınıf Adalet Müfettişliği Adalet Başmüfettişliği Genel Müdür Yardımcılığı Teftiş Kurulu Başkan Yardımcılığı	Birinci sınıf	1	Teftiş Kurulu Başkan Yardımcılığı Yargıtay Birinci Başkanlığı Yargıtay Birinci Başkan Vekilliği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı Ve- killiği Yargıtay İkinci Başkanlığı (Daire Başkanlığı) Yargıtay Üyeliği Adalet Bakanlığı Müsteşarlığı Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Adalet Bakanlığı Genel Müdürlüğü
Birinci Sınıf	1	Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Adalet Bakanlığı Müsteşarlığı Adalet Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı Adalet Bakanlığı Genel Müdürlüğü			

(3) SAYILI CETVEL

Sınıf	D.	Unvan
3. Sınıf	7	Hâkimlik
3. Sınıf	6	Hâkimlik
2. Sınıf	5	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği
2. Sınıf	4	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği
2. Sınıf	3	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı
2. Sınıf	2	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı
2. Sınıf	1	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Mahkeme Başkanlığı
Birinci Sınıfa ayrılmış	1	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği
Birinci Sınıf	1	Mahkeme Başkanlığı Danıştay Birinci Başkanlığı Danıştay Daire Başkanlığı Danıştay Üyeliği Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığı

(4) SAYILI CETVEL

2. Sınıf	5	Danıştay Başsavcı Yardımcılığı
2. Sınıf	4	Danıştay Başsavcı Yardımcılığı
2. Sınıf	3	Danıştay Başsavcı Yardımcılığı
2. Sınıf	2	Danıştay Başsavcı Yardımcılığı
2. Sınıf	1	Danıştay Başsavcı Yardımcılığı
Birinci Sınıfa ayrılmış	1	Danıştay Başsavcı Yardımcılığı
Birinci Sınıf	1	Danıştay Başsavcılığı

2) SAYILI CETVEL

Sınıf	D.	Unvan
3. Sınıf	8	Hâkimlik
3. Sınıf	7	Hâkimlik
3. Sınıf	6	Hâkimlik
2. Sınıf	5	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Danıştay Savcılığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	4	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Danıştay Savcılığı Mahkeme Başkanlığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği
2. Sınıf	3	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Danıştay Savcılığı Mahkeme Başkanlığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	2	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Danıştay Savcılığı Mahkeme Başkanlığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği
2. Sınıf	1	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Danıştay Savcılığı Mahkeme Başkanlığı
Birinci Sınıfa ayrılmış	2 ve 1	Hâkimlik Danıştay Tetkik Hâkimliği Danıştay Savcılığı Mahkeme Başkanlığı Bakanlık Tetkik Hâkimliği Adalet Müfettişliği
Birinci sınıf	1	Danıştay Başkanlığı Danıştay Başkanvekilliği Danıştay Başsavcılığı Danıştay Daire Başkanlığı Danıştay Üyeliği

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 374

Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Çatışmaları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Milli Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/50; M. G. Konseyi : 1/339)

(Danışma Meclisi S. Sayısı : 53)

TC

Danışma Meclisi

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-100

(1/50) 01-276

10 Şubat 1982

Konu : Kanun Tasarısı

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulu'nun 9.2.1982 tarihli 51 nci Birleşiminde görüşülerek açık oy ile kabul edilen, Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuşmazlıkları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 112 - 531/06882

17 . 10 . 1980

Konu : Kanun tasarıları.

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30 . 9 : 1980 tarihli ve 101-603/06639 sayılı yazınız.

Ekte listede konuları ve eski Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş tarih ve sayıları belirtilen kanun tasarıları Bakanlar Kurulunca benimsenmiştir.

Konseyin onayına sunulmak üzere anılan Kanun tasarılarının işleme konulmasını arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

17 . 10 . 1980 Tarihli ve 112 - 531/06882 Sayılı Yazının Eki.

L İ S T E

K O N U S U	Tarihi	Sayısı
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümetleri Arasında Kuzey Atlantik Anlaşmasının II. ve III. Maddelerine Uygun Olarak Savunma ve Ekonomik Alanında İşbirliğinde Bulunulmasına Dair Anlaşma ile Bunlarla İlgili Tamamlayıcı Anlaşmaların ve Uygulama Anlaşmalarının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	24 . 4 . 1980	101-554/02065
Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	2 . 11 . 1978	101-327/08695
Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınmasına ve Tenfizine İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	26 . 6 . 1979	101-426/03512
Nafaka Yükümlülüğüne Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı.	26 . 6 . 1979	101-423/03512
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Devleti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı.	23 . 7 . 1979	101-444/04949
Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı (INMAR-SAT) Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	15 . 1 . 1980	112-348/01025
16 Şubat 1976 Tarihinde Barselona'da İmzalanan Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunmasına Ait Sözleşme ile İki Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	13 . 2 . 1979	101-393/10678
Uluslararası Bir Aile Cüzdanı İhdasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	5 . 6 . 1979	101-425/03512
Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Çatışmaları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	17 . 8 . 1978	101-79/07276
Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyetinin Katılmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	15 . 1 . 1980	101-521/08255
Çocukların ve Gençlerin Sanayide İşe Elverişlilikleri Yönünden Sağlık Muayenesine Tabi Tutulmaları Hakkında 77 Sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	7 . 11 . 1977	101-87/07166
1971 Psikotrop Maddeleri Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	31 . 12 . 1979	101-511/08092
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ağustos 1979 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	6 . 12 . 1980	101-526/01290
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Federal Askeri Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	22 . 5 . 1980	101-561/04193
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında 13 Şubat 1977 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	6 . 2 . 1980	101-525/01291

GEREKÇE

1. Anılan Sözleşme, Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansının Dokuzuncu Dönem Toplantısında hazırlanmış ve toplantıya katılan ülkeler için 5 Ekim 1961 tarihinden itibaren imzaya açılmıştır. Bu toplantıya 18 devlet temsilci göndermiştir. Federal Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, İspanya, Finlandiya, Fransa, Yunanistan, İtalya, Japonya, Lüksemburg, Norveç, Hollanda, Portekiz, İngiltere, İsveç, İsviçre ve Yugoslavya. Sözleşme, bugüne kadar, Avusturya, Federal Almanya, Danimarka, Hollanda, Finlandiya, Fransa, İngiltere, İsveç, İsviçre, Japonya, Norveç ve Yugoslavya tarafından onaylanmış; İtalya, Lüksemburg, Portekiz, Yunanistan ve İspanya tarafından ise imzalanmıştır.

Sözleşmenin 16 ncı maddesi, Türkiye gibi anılan konferansın 9 ncu oturumunda temsil edilmeyen devletlere, Sözleşme yürürlüğe girdikten sonra Sözleşmeye katılma imkânını vermektedir. Sözleşmeye halen, Botswana, Cenubi Afrika, Demokratik Almanya, Fiji, İrlanda, Mauris Adası, Polonya ve Swaziland katılmış bulunmaktadır.

2. Sözleşme;

a) Bir vasiyetin, özellikle, vasiyetçinin vatandaşlığının veya ikametgâhının değişmesi nedenleriyle biçim yönünden hükümsüz olmasını,

b) Aynı vasiyetin, biçim yönünden bir devlette geçerli, diğer devlette geçersiz sayılmasını,

c) Bir vasiyetin biçim yönünden bir devlette geçerli, diğer bir devlette geçersiz sayılması nedeniyle, aynı terekenin bir devlette vasiyet uyarınca, diğer bir devlette kanun uyarınca taksimini,

önlemek ve bu alanda birliği sağlamak amacıyla düzenlenmiş olup; Sözleşmeye göre bir vasiyet tasarrufu :

a) Vasiyetçinin tasarruf ettiği yerin veya,

b) Vasiyetçinin ya tasarruf ettiği anda ya da öldüğü anda vatandaşlığını haiz olduğu devletin veya,

c) Vasiyetçinin ya tasarruf ettiği anda ya da öldüğü anda ikamet ettiği yerin veya,

d) Vasiyetçinin ya tasarruf ettiği anda ya da öldüğü anda mutad olarak oturduğu yerin veya,

e) Taşınmaz mallar için buldukları yerin,

Kanununa uygun ise, biçim yönünden geçerlidir.

Yukarıda gösterilen hususlar, iki veya daha ziyade kimseler tarafından yapılan vasiyetler için de uygulanır. Vasiyetten rücu da aynı hükümlere tabidir.

Mezkûr Sözleşmeye göre; vasiyet tasarruflarının biçimini kısıtlayan ve vasiyetçinin yaşına, vatandaşlığına veya diğer niteliklerine bağlı olan hükümler, ve ayrıca, bir vasiyet tasarrufunun geçerli olması için şahit gerekiyorsa bunların nitelikleri de biçime ait sayılmaktadır.

Yukarıda özet olarak belirtilen nedenlerle, halen milletlerarası alanda kesif bir şekilde uygulanmakta olan bu Sözleşmeye Ülkemizin de katılmasında yarar olduğu düşünülmektedir.

Sözleşmenin 18 nci maddesinin verdiği yetkiye istinaden, 10 ncu maddeyle ilgili olarak, katılma sırasında, aşağıda metni yazılı ihtirazi kayıt Ülkemiz bakımından dermeyan edilecektir.

«Türkiye Cumhuriyeti, başka hiçbir devletin vatandaşlığını haiz olmayan vatandaşlarından birisinin, olağanüstü haller dışında sözlü olarak yaptığı vasiyet tasarruflarını tanımadığını, Sözleşmenin 10 ncu maddesi uyarınca beyan eder.»

Adalet Komisyonu Raporu

TC
Milli Güvenlik Konseyi
Adalet Komisyonu
Esas No. : 1/339
Karar No. : 53

20 Nisan 1982

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 9.2.1982 tarihli 51 nci Birleşiminde görüşülerek açık oy ile aynen kabul edilen «Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Çatışmaları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı», gerekçesi ve Sözleşme Komisyonumuzca incelendi.

Tasarının tümü ve maddeleri, gerekçedeki geniş açıklama karşısında uygun görülmüştür. Ancak, gerek kanun tasarısında ve gerekse sözleşmenin adında ve metninde geçen «Çatışma» kelimesinin belirtilmek istenen manayı yeterince vermemesi, hukukumuzda bu durumların «Uyuşmazlık» olarak ifade edilmesi muvacehesinde, tasarının başlığında ve 1 nci maddesinde bu yönde değişiklik yapılmış ve dolayısıyla Danışma Meclisinden geçen metin benimsenmiştir. Ayrıca, Sözleşmenin 1 nci maddesini, (a, b ve c) bentlerinin sonlarına virgül konulup «veya» sözcüğünün kaldırılması, (a) bendindeki «tasarrufunun» kelimesinin sonundaki (n) harfinin, aynı maddenin ikinci fıkrasındaki «ve» bağlacının çıkarılması, maddenin daha iyi anlaşılmasını sağlayacak, ifade düzgünlüğü verecektir.

Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Zeki GÜNGÖR
Hv. Hâk. Kd. Alb.

Üye
İlhan KÖSEOĞLU
Hâk. Kd. Alb.

Üye
Sait REZAKİ
Adalet Bakanlığı Başmüsaviri

Üye
Erkut ONART
Dışişleri Bak. Hukuk
İş. D. Bşk. Yrd.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Çatışmaları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5 Ekim 1961 tarihinde Lahey'de düzenlenen Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Çatışmaları Konusunda sözleşmeye katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuşmazlıkları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5 Ekim 1961 Tarihinde Lahey'de düzenlenen Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuşmazlıkları Konusunda Sözleşmeye katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuşmazlıkları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 397

Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının Danışma Meclisince Kabul Olunan Metni ve Millî Güvenlik Konseyi Adalet Komisyonu Raporu. (D. Meclisi : 1/141; M. G. Konseyi : 1/369)

(Danışma Meclisi S. Sayısı : 108)

TC

Danışma Meclisi

Genel Sekreterliği

Kanunlar Müdürlüğü : 06-647

(1/141) 01-342

Konu : Kanun Tasarısı.

15 Nisan 1982

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ GENEL SEKRETERLİĞİNE

Danışma Meclisi Genel Kurulu'nun 14 Nisan 1982 tarihli 80 nci Birleşiminde görüşülerek açık oylarla kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Sadi IRMAK

Danışma Meclisi Başkanı

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 18/101 - 1166/01359

5 Şubat 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 3.2.1982 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslâm Cumhuriyeti arasında, 23 Kasım 1981 tarihinde, Devlet Başkanımızın Pakistan'ı ziyaretleri sırasında her iki ülke Adalet Bakanları tarafından İslamabad'da imzalanan, «Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesi», sadece, iki ülkenin adalet organları arasında ceza konularında karşılıklı yardımlaşmayı sağlamakla kalmayacak, Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslâm Cumhuriyeti arasında öteden beri mevcut olan dostluk ve işbirliğinin daha da gelişmesine katkıda bulunacaktır.

Sözleşme bir dibace ve on yedi maddeden müteşekkil olup, Ceza İşlerinde karşılıklı yardımlaşma yükümlülüğü, uygulama, alanı, istinabelerin yerine getirilmesi, adli belge ve kararların tebliği, tanık ve bilirkişilerin dinlenmesi, yazışma yolu ve dili gibi konularda hükümler ihtiva etmektedir.

Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi ve diğer bazı ülkelerde yapılmış bulunan benzeri ikili sözleşmeler örnek alınarak hazırlanan bu sözleşme ile, mahkemelerimizde görülmekte olan bir ceza davası ile ilgili olarak diğer Âkit Taraf ülkesindeki delillerin toplanması, kişilere tebligat yapılması ve istinabelerin yerine getirilmesi bu sözleşmenin hükümleri çerçevesinde mümkün olacaktır.

Adalet Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/369

Karar No. : 55

20 Nisan 1982

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Danışma Meclisi Genel Kurulunun 14 Nisan 1982 tarihli 80 nci Birleşiminde görüşülerek açık oy ile kabul edilen «Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslâm Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı», Gerekçesi ve Sözleşme Komisyonumuzca incelendi.

Tasarının gerekçesinde açıklandığı üzere Sözleşme, 23 Kasım 1981 tarihinde her iki ülkenin Adalet Bakanları tarafından İslamabad'da imzalanmış olup, adalet organları arasında ceza işlerinde karşılıklı yardımlaşmayı sağlayacaktır. Yükümlülük, uygulama alanı, talebin ret olunabileceği haller, yazışma yolları, dili, talebin muhtevası ve yerine getirilmesi, masraflar ve adli sicil işlerinin tereddüt doğurmayacak bir şekilde sözleşme düzenlendiği görülmüştür.

Tasarının tümü ve maddeleri Danışma Meclisinin kabul ettiği şekilde benimsenip, kabul edilmiştir.

Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan

Zeki GÜNGÖR

Hv. Hâk. Kd. Alb.

Üye

İlhan KÖSEOĞLU

Hâk. Kd. Alb.

Üye

Sait REZAKİ

Adalet Bakanlığı

Başmütavir

Üye

Gündüz TUNÇBİLEK

Dışişleri Bak. Kon.

Hukuk ve Sor. İş. Md.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslâm Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslâm Cumhuriyeti arasında 23 Kasım 1981 tarihinde İslamabad'da imzalanmış olan Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslâm Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesi'nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DANIŞMA MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslâm Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslâm Cumhuriyeti arasında 23 Kasım 1981 tarihinde İslamabad'da imzalanmış olan Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslâm Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesi'nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslâm Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Danışma Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Danışma Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Danışma Meclisi metninin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

3 . 2 . 1982

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdağ

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
K. Erdem

Adalet Bakanı
C. Mentek

Maliye Bakanı
K. Erdem

Sağlık ve Sosyal Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Milli Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

Milli Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
M. Turgut

Köy İşleri ve Kop. Bak.
M. R. Güney

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ulaştırma Bakanı
N. Özgür

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..